

Marker kommune

Budsjett 2015

Økonomiplan 2015-2018

Rådmannens kommentar	1
Innledning	2
Kortversjon driftstiltak	9
Kortversjon investeringstiltak	11
Gebyrer, avgifter, leiepriser fra 01.01.15	12
Rammeområde Politisk styring/fellesutg./sentraladm/religiøse form	22
Rammeområde Private barnehager	25
Rammeområde Marker skole	27
Rammeområde Grimsby barnehage	30
Rammeområde Familie og helse	33
Rammeområde Nav	37
Rammeområde Utviklingshemmede	40
Rammeområde Marker bo- og servicesenter	43
Rammeområde Forvaltning, drift og vedlikehold	47
Rammeområde Plan og miljø	50
Rammeområde Kultur og fritid	53
Rammeområde Bibliotek	56
Rammeområde Næring	59
Detaljert oversikt driftstiltak 2015-2018, per virksomhet	62
Detaljert oversikt investeringstiltak 2015-2018, per virksomhet	64
Budsjettnoter	68
Økonomiske oversikter	70

RÅDMANNENS KOMMENTARER

Overordnet strategi for økonomiplanperioden 2015-2018

Rådmannen legger med dette fram forslag til årsbudsjett for 2015 samt økonomiplan for perioden 2015-2018. Årsbudsjettet er første året i økonomiplanen.

Rådmannen har så langt det har vært mulig tatt hensyn til politiske vedtak og signaler som på ulike måter gir føringer for de prioriteringer som er foretatt.

Særskilt i forhold til budsjett 2015

I all hovedsak er driftsnivået for 2014 videreført i 2015.

Samlet sett anser rådmannen at det fremlagte budsjett ivaretar et forsvarlig servicetilbud til innbyggere i kommunen.

Kommunens likviditet er ikke tilfredsstillende.

Alle disposisjonsfond er brukt opp og vi må stadig oftere trekke på vår driftskreditt. Denne ble økt fra 10 mill til 20 mill høsten 2014.

Lønnutgifter

Lønnsutgifter utgjør en stor del av vårt totale budsjett. Det er budsjettert med kjent lønn pr. 01.01.2015.

I tillegg er det avsatt vel 5 mill kroner til reserverte tilleggsbevilgning lønn vedr. lønnsoppgjøret til våren.

Det er budsjettert med 15,5% som arbeidsgivers pensjonsandel, samme nivå som 2014.

Overordnede strategiske mål

Hovedfokus i arbeidet med budsjett 2015 har vært å få så realistiske budsjettposter som mulig. Rådmannen mener at dette målet i all hovedsak er oppnådd, men området barnevern knytter det seg som alltid stor usikkerhet til.

De overordnede strategiske målene for planperioden bør være:

- Sikre økonomisk handlefrihet
- Bygge opp et større disposisjonsfond for å møte fremtidige uforutsette utgifter
- Leverer tjenester som brukerne våre er fornøyde med
- Ha friske og fornøyde medarbeidere
- Arbeide aktivt for å være en lokalpolitisk utviklingsaktør

Rådmannens budsjettforslag gir grunnlag for at dagens tjenestetilbud opprettholdes, men vi er inne i en usikker tid der rammefaktorene fort kan endres. Planlegging og gjennomføring av driftsmessige effektiviseringstiltak vil også i framtida være nødvendige for å opprettholde dagens tjenestetilbud.

På samme måte som kostnadskutt må vurderes gjennom effektiviseringstiltak må det også ses på de mulighetene vi har for å øke våre inntekter.

Ørje, 19. november 2014

Espen Jaavall
Rådmann

Budsjett og økonomiplan 2015-2018

Kommunelovens § 45 pålegger kommunestyret innen årets utgang og vedta budsjettet for det kommende kalenderår. Kommunelovens § 45 pålegger kommunestyret også å vedta en gang i året en rullerende økonomiplan for minst de fire neste årene.

Kommunelovens § 46 sier noe om årsbudsjettets innhold. Årsbudsjettets innhold er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret.

Samme lov punkt 3 sier at årsbudsjettet skal være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

I tillegg skal årsbudsjettet være stilt opp på en oversiktlig måte, det skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel.

Økonomiplanen skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden, dette i henhold til Kommunelovens § 44 punkt 3.

Budsjettforslaget og økonomiplan for 2015-2018 skal vedtas endelig av kommunestyret i møte 16. desember 2014.

Kostra tall

Nedenfor følger noen aktuelle Kostra tall fra regnskap/årsmelding 2013 – Nøkkeltallene er sammenlignet med Aremark, Rømskog og Østfold.

Utvalgte nøkkeltall - Kostra 2013	0119 Marker 2013	0121 Rømskog 2013	0118 Aremark 2013	EKA01 Østfold 2013
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-0,80	-4,00	1,70	1,50
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-1,10	1,70	4,60	0,70
Frie inntekter i kroner per innbygger	48 468,00	73 763,00	61 856,00	45 047,00
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter	180,40	164,70	167,20	192,60
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	-10,20	49,00	9,60	10,00
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	32 943,00	27 165,00	31 246,00	43 804,00
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	89 273,00	112 571,00	109 409,00	107 629,00
Netto driftsutgifter til grunnskole ss. (202, 215, 222, 223), pr innb 6-15 år	103 674,00	141 184,00	111 867,00	94 651,00
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 302,00	5 040,00	2 585,00	1 909,00
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	17 234,00	25 918,00	23 200,00	16 084,00
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år	1 825,00	1 095,00	3 350,00	3 821,00
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	10 585,00	2 215,00	8 629,00	8 641,00

Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb.	4 302,00	11 240,00	7 065,00	3 497,00
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	12,20	11,10	17,00	10,50
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,00	14,90	7,40	7,70
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	12,10	17,90	18,20	11,60
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	5,60	3,40	4,10	:
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	5,90	..	5,60	:
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	35,00	33,00	41,00	20,00

Når vi sammenligner oss med "grenseregion" kommunene og ellers i Østfold, ser vi at barnevern skiller seg kraftig ut i forhold til både Østfold, og de to andre grensekommunene. Dette viser også budsjettoverskridelsene de siste årene innen området.

I tillegg har Marker kommune flere kommunalt disponerte boliger enn gjennomsnittet i Østfold, og netto driftsutgifter per innbygger i pleie- og omsorgstjenesten ligger også noe høyere enn gjennomsnittet i Østfold.

Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter viser -0,80 % mot gjennomsnitt i Østfold på 1,50 %. Netto driftsresultat viser den samme trenden, -1,10 i Marker mot gjennomsnitt i Østfold på 0,70.

Netto driftsresultat er det viktigste resultatmålet for kommunene, og bør være minst 3,0 % av brutto driftsinntekter.

Demografi

Oppstillingen under viser befolknings framskrivninger for Marker kommune fordelt på aldersgrupper for kommende planperiode fram til 2018:

Aldersgruppe	2015	2016	2017	2018
0-5 år	211	210	204	209
6 – 15 år	402	398	406	405
16 – 19 år	189	198	199	194
20 -66 år	2 088	2 108	2 110	2 121
66 år +	725	741	760	767
Sum	3 615	3 655	3 679	3 696

Marker kommune har en forholdsvis mye større andel i de eldre aldersgruppene enn både gjennomsnittet i Østfold og hele landet, mens det var tilsvarende færre i de yngste aldersgruppene. Utviklingen har ikke endret seg på det området. I en normalsituasjon vil det bety at en stadig større andel av kommunens driftsmidler overføres til pleie og omsorg, og tilsvarende mindre til barnehage og skole.

Innbyggertallsutviklingen og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, de yngste skal ha barnehage og skoleplass og de eldste gir kostnader på helse- og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer.

Frie inntekter

Prognosemodellen fra Kommunenes Sentralforbund er lagt til grunn for beregning av rammetilskudd og skatt på inntekt/formue i rådmannens budsjettforslag. Dette gir følgende resultat for 2015: (alle tall i 1000 kr)

Innbyggertilskudd	kr 97.446
Distriktstilskudd	kr 2.132
Skjønnsstilskudd	kr 500
Sum	kr 100.078
Netto inntektsutjevning	kr 20.000
Skatteinngang	kr 68.500
Sum inntekter etter KS prognosetall	kr 188.579

Distriktstilskuddet er nytt av året for Marker kommune, og eneste kommune i Østfold som har fått det. Dette skyldes jevnt lav skatteinngang over flere år.

Skjønnsmidlene er i år kr 500. I 2014 var det kr 900. Nedgangen skyldes at skjønnsrammen til Østfold er blitt betydelig redusert fra 2014 til 2015, fra kr 63,4 mill i 2014 til kr 39 mill i 2015. Etter prognosetabellen fra Kommunenes sentralforbund er skatteinngangen for 2015 satt til kr 68.500. Det ble sendt en mail til KS om at vi syns skatteanslaget var noe høyt. Nedenfor er svaret vi fikk fra KS, og som gjør at vi ikke endrer skatteanslaget, og velger og følge KS sin prognosemodell:

“Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2015 bygger blant annet på om lag 0,8 % sysselsettingsvekst i norsk økonomi og 3,3 % lønnsvekst fra 2014 til 2015. Fra 2015 skal uføretrygd skattlegges som lønn. Dagens uføre får omregnet uførepensjonen slik at verdien av ytelsen etter skatt er om lag uendret. Reformen innebærer økte skatteinntekter til det offentlige. Deler av dette tilfaller kommuner og fylkeskommuner. Forslag til kommunale og fylkeskommunale skatteører for 2015 er fremmet i Prop. 1 LS (2014-2015) Skatter, avgifter og tall 2015. I Kommuneproposisjonen 2015 ble det varslet at skattøren skal fastsettes ut fra en målsetting om at skatteinntektene for kommunene skal utgjøre 40 % av de samlede inntektene. Det foreslås at den kommunale skattøren for 2015 settes ned med 0,15 prosentpoeng til 11,25 %. Den fylkeskommunale skattøren foreslås satt ned med 0,05 % til 2,60 %. KS har lagt regjeringens forutsetninger til grunn for skatteanslaget i prognosemodellen. Har dere en annen vurdering, må du legge til grunn et annet anslag enn det regjeringen gjør for de nasjonale skatteinntektene for 2015 – for at det skal gjøre utslag av betydning for Marker kommune. Dette skyldes at Marker kommune er en minsteinntektskommune. Justerer du skatteinntektene i Marker, uten å justere det nasjonale anslaget, vil dette gi lite utslag på sum skatt og rammetilskudd, siden i hovedsak (rundt 95 %) vil kompenseres med økt inntektsutjevning.”

Lånegjeld

I budsjettforslaget for 2015 har rådmannen forutsatt låneopptak på kr 11.760.000. Følgende investeringstiltak foreslås finansiert:

Sum låneopptak	Investeringstiltak	Nedbetalingstid
810.000	IKT – utstyr/programvare etc	5 år
100.000	Programvare Sentrumsgården	5 år
830.000	IKT – skole	5 år
350.000	Inventar skole	10 år
350.000	Div. inventar Marker bo og service	10 år
100.000	Omsorgsteknologi	5 år
220.000	Oppgrader bibliotek	50 år
2.700.000	Kloakknett – sanering	40 år
500.000	Kloakknett - sanering	20 år
600.000	Gatelys	40 år
2.000.000	Enøk – kommunale bygg	50 år
100.000	Utstyr Brannvesen	20 år
500.000	Asfaltering	40 år
400.000	Brannsikring Rødnes kirke	50 år
200.000	Vinduer Tunet Dagsenter	50 år
2.000.000	Startlån	-

En detaljert oversikt følger senere i dokumentet.

Videre utover i planperioden forutsettes låneopptak som følger (ikke lån til videreutlån):

2016: kr 12.410.000

2017: kr 6.620.000

2018: kr 6.130.000

Budsjetterte avdrag er kr 5.200.000 for 2015. Minste avdrag etter vekting er kr 4.895.000. Det vil si at det forutsettes betalt mer i betalt avdrag enn det som kreves etter vekting. Se vedlagte note for nærmere utregning.

I tillegg forutsettes avdrag på lån til videre utlån med kr 1.000.000.

Som utgifter til tiltak av investeringsmessig karakter regnes: Anskaffelse av eiendeler som er bestemt til varig eie og bruk, og som er av vesentlig verdi. Påkostning på eksisterende varige driftsmidler, som er av varig og vesentlig verdi.

Som varig eie legges til grunn at eiendelen må ha en økonomisk levetid på minst tre år. Og med vesentlig verdig menes en anskaffelseskost på minst kr 100.000.

Fondsbeholdning

Fondsbeholdningen (alle tall i 1000 kr)

Fond	2009	2010	2011	2012	2013
Disposisjonsfond	10.294	4.818	5.030	2.188	1.988
Bundne driftsfond	10.081	11.148	9.904	8.616	5.778
Ubundne invest.fond	1.492	0	0	0	0
Bundne invest.fond	659	672	624	374	1.131
Sum fondsavsetninger	22.526	16.638	15.768	11.178	8.897
Regnskapsm. Mindreforbr	0	3.358	1.822	0	0
Regnskapsm. Merforbruk	0	0	0	0	-2.635
Udisponert i invest.regn	0	0	0	658	0
Fonds og mer/mindreforb	22.526	19.996	17.590	11.836	6.262

Utviklingen av fondene til Marker kommune har de siste 5 årene bare gått nedover. Det har vært en betydelig bruk av fond fra 2009 til det i 2013 ble brukt siste rest av disposisjonsfond til og dekke noe av underskuddet i 2013.

Følgende bruk av fond forutsettes brukt i budsjett 2015:

Bruk og avsetninger av fond i 2015 (alle tall i 1000 kr)

Bruk av bundne fond – Jakt og viltstell, ansvar 5231	kr 20
Bruk av bundne fond – Innovasjon Grenseland, ansvar 7640	kr 300
Bruk av bunde fond – Barnas Grenseland, ansvar 7670	kr 300

Sum bruk av fond i budsjett 2015 **kr 620**

Avsetning til disposisjonsfond - kommunale boliger, ansvar 5125	kr 120
Avsetning til bundne fond – Utviklingsavtalen , ansvar 7680	kr 750

Sum avsetning til fond i budsjett 2015 **kr 870**

Sum budsjettert netto avsetninger av fond i 2015 **kr 250**

Det presiseres at budsjetterte avsetninger til disposisjonsfond forutsetter tilstrekkelig positivt netto driftsresultat for at avsetningen kan gjennomføres i henhold til budsjett.

Forslag til driftsrammer for budsjett 2015

Marker formannskap behandlet i sak 18/14 i møte 05.06.2014 første konsekvensjusterte netto driftsrammer. Etter at Statsbudsjettet ble lagt frem, ble det i formannskap 16.10, sak 34/14, behandlet forslag til nye rammer. Konsekvensjusteringen som da ble foretatt er kun å anse som retningsgivende da det er Kommunestyret som foretar endelig rammefordeling.

Konsekvensjusterte netto driftsrammer for budsjettåret 2015 settes foreløpig til (alle beløp i kr 1000):

Virksomhet	Netto ramme
Politisk styring/fellesutgifter/sentraladministrasjon	24 873
Private barnehager	12 000
Religiøse formål	3 669
Næring	1 149
Marker skole	39 920
Grimsby barnehage	5 090
Familie og helse med barnevern	17 566
Nav	4 184
Utviklingshemmede	7 756
Marker bo- og servicesenter	45 521
Forvaltning drift og vedlikehold	14 158
Plan & miljø	2 745
Kultur & fritid	3 606
Bibliotek	1 184
Sum netto rammer	183 421

Årsbudsjettet 2015 danner første året i planperioden 2018-2018

Det er i budsjett 2015 ikke lagt inn forslag til nye driftstiltak, bortsett fra 1 stilling på forvaltning, drift og vedlikehold, men denne stillingen er selvfinansiert over selvkost, og gir derfor ikke en direkte kostnad i driftsbudsjettet.

Merk at tabellene over viser utregning av konsekvensjusterte netto driftsrammer for eventuelle endringer gjennom budsjettvedtaket. Det vil si at alle eventuelle nye tiltak som vedtas av kommunestyret utover konsekvensjusteringene under, kommer i tillegg og vil fremkomme i egne obligatoriske budsjettskjemaer og hovedoversikter. Merk videre at kommunestyret gjennom budsjettvedtaket vedtar netto driftsrammer for virksomhetene – det vil si at virksomhetene senere ved behov selv vil kunne foreta interne justeringer innenfor tildelt ramme. Eventuelle seinere budsjettjusteringer som påvirker rammefordelingen mellom virksomhetene derimot, må behandles av kommunestyret.

Kommunestyrets vedtak til prioritering av DRIFTS tiltak 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
Driftstiltak				
Øke kommuneoverlege fra 30% til 50%	0	256	0	0
Ledig ressurs - Skatteoppkrever	0	639	0	0
Utskifting av skyvedør Ørje kirke	0	60	0	0
Restaurering av døpefont i Rødnes kirke	0	0	130	0
Utvendig vedlikehold av Øymark kirke	0	0	0	230
Nye lærerverk etter ny læreplan i Norsk og RLE	0	150	0	0
IKT utstyr Grimsby barnehage	0	140	0	0
100 % stilling ekstra ressurs Grimsby b.hage	0	365	0	0
Div inventar Grimsby b.hage	0	400	0	0
Oppgradering uteområde Grimsby b.hage	0	0	300	0
Sanserom, speilrom, lys, romdelere/hyller Grimsby	0	0	0	200
Helsesøster 20 % økning	0	115	0	0
Ergoterapeut	0	270	0	0
Reelle rammer barnevern	0	1000	1000	1000
Generelt slitt utstyr Tunet dagsenter og Lilleveien	0	20	20	20
Kontorutstyr	0	15	15	15
Økt kursbudsjett og diverse møteutgifter	0	10	10	10
Oppussing av grupperom på ungdomstrinnet	0	200	0	0
Oppgradering av kunst og håndverkslokalene	0	300	0	0
Oppgradering av garderobes (gym-/svømmehall)	0	300	0	0
Elevtøaletter i kjeller på barne- og ungdomstrinn	0	200	0	0
Drift og vedlikehold interne serviceenheter - strøm	0	300	300	300
Drift og vedlikehold interne serviceenheter - materialer til vedlikehold	0	500	500	500
Utskifting av varmtvannsberedere i aldersboliger i Industriveien	0	90	0	0
Innvendig vedlikehold av kommunale utleieboliger	0	75	75	75
Årlig oppussing av klasserom ved Marker skole	0	125	125	125
Asfaltering av diverse gater/plasser i Ørje tettsted	0	400	400	400
Maling av Marker skole	0	225	0	0
Oppgradering av arkivrom i kjelleren - krav fra Statsarkivet	0	125	0	0
Ansettelse av fagarbeider på selvkostområdet (selvfinansierende)	506	0	0	0

Plan for Bommen	0	80	0	0
Vedlikehold av lekeplasser	0	120	40	40
Sum	506	6480	2915	2915

For 2015 er det ikke rom for driftstiltak utenom på selvkostområdet som er selvfinansierende. Nedenfor følger forslag til driftstiltak som ikke det er funnet midler til i 2015:

Øke kommuneoverlege fra 30% til 50%	256			
Utskifting av skyvedør Ørje kirke	60			
Nye lærerverk etter ny læreplan i Norsk og RLE	150			
IKT utstyr Grimsby barnehage	140			
100 % stilling ekstra ressurs Grimsby b.hage	365			
Helsesøster 20 % økning	115			
Ergoterapeut øke med 50% stilling	270			
Reelle rammer barnevern	1000			
Generelt slitt utstyr Tunet dagsenter og Lilleveien	20			
Kontorutstyr	15			
Økt kursbudsjett og diverse møteutgifter	10			
Oppussing av grupperom på ungdomstrinnet	200			
Oppgradering av kunst og håndverkslokalene	300			
Oppgradering av garderobes (gym-/svømmehall)	300			
Elevtoaletter i kjeller på barne- og ungdomstrinn	200			
Drift og vedlikehold interne serviceenheter - strøm	300			
Drift og vedlikehold interne serviceenheter - materialer til vedlikehold	500			
Utskifting av varmtvannsberedere i aldersboliger i Industriveien	90			
Innvendig vedlikehold av kommunale utleieboliger	75			
Årlig oppussing av klasserom ved Marker skole	125			
Asfaltering av diverse gater/plasser i Ørje tettsted	400			
Maling av Marker skole	225			
Oppgradering av arkivrom i kjelleren - krav fra Statsarkivet	125			
Plan for Bommen	80			
Vedlikehold av lekeplasser	40			
Sum ikke prioriterte driftstiltak i 2015	5361			

Kommunestyrets vedtak til prioritering av INVESTERINGStiltak 2015-2018

Investerings tiltak	2015	2016	2017	2018 Finans.kilde
Generelle IKT investeringer	600	500	500	500 Lån
Visma Enterprise personalmeldinger	110	0	0	0 Lån
Skanner for sensitiv sone (Profil)	100	0	0	0 Lån
Programvare Sentrumsgården legesenter	100	0	0	0 Lån
Smartboard til 6 nye klasserom	180	180	180	180 Lån
Nye datamaskiner elever/lærere	325	325	325	325 Lån
Supplering av klassesett/ladetraller	325	325	325	325 Lån
Inventar skole	350	350	0	0 Lån
Solskjerming Marker skole	0	250	0	0 Lån
Møbler på bogrubbene Marker bo og service	100	0	0	0 Lån
Ny ovn til kjøkken Marker bo og service	150	0	0	0 Lån
Trygghetsalarmer	100	0	0	0 Lån
Omsorgsteknologi	100	100	100	100 Lån
Utskifting av teppe Marker bibliotek	220	0	0	0 Lån
Kloaknett - sanering	3200	2000	2000	2000 Lån
Gatelys - oppgradering	600	600	0	0 Lån
Enøk - kommunale bygg	2000	2000	2000	2000 Lån
Brannbil	0	3500	0	0 Lån
Nytt utstyr brannvesen	100	0	0	0 Lån
Asfaltering	500	500	500	500 Lån
Brannsikring av Rødenes kirke	400	0	0	0 Lån
Rehabilitering av tak Ørje kirke	0	810	0	0 Lån
Nytt varmeanlegg i Øymark kirke	0	770	0	0 Lån
Nytt varmeanlegg i Rødenes kirke	0	0	490	0 Lån
Fysiske tiltak i Ørje sentrum	0	200	200	200 Lån
Utskifting av vinduer ved Tunet Dagsenter	200	0	0	0 Lån
Sum investeringer og låneopptak	9760	12410	6620	6130

Følgende investeringer er ikke prioritert i 2015:

Rehabilitering av tak Ørje kirke	810
Solskjerming Marker skole	250
Nye møbler Grimsby barnehage	200
Sum ikke prioriterte investeringer	1260

De angitte prisene er ekskl. merverdiavgift.

Nye satser på avgifter, gebyrer og leiepriser fra 01.01.2015

Nedenfor følger en kortversjon av økningen, detaljer ligger bak.

Det er fra 01.01.15 ikke endret priser på vann, avløp, slamtømming, feiing og renovasjon.

Utleieprisene på Marker rådhus, Marker skole, Markerhallen og Ungdommens kulturhus er justert med 5,6 % og rundet opp til nærmeste hele tall.

Leiepriser for kommunale boliger, borettsleiligheter og omsorgsboliger/trygdeboliger, økes i henhold til konsumprisindeks, jf. Husleieloven.

Betalingssatser for Marker bo- og servicesenter er økt noe. På dagsenteret er prisene økt med ca kr 11 %, montering trygghetsalarm har økt med 14,3 %, månedlig avgift er økt med 4,5 %, levering av mat hjem er økt med 7,1 % for stor porsjon og 10 % for liten porsjon. Praktisk bistand (hjemmehjelp) er økt med 4,1 %.

Barnehagesatsen er fast, kr 2.405 pr måned for full plass. Pris for mat er økt med kr 32 for 60% plass, kr 43 for 80% plass og kr 52 for 100% plass. Da skal det være nærmest selvkost på budsjettpost mat i Grimsby barnehage.

Betalingssatsene for skolefritidsordningen ved Marker skole er økt noe, både når det gjelder opphold og mat. Økningen er fra kr 190 på full plass og til kr 260 på liten plass. Matprisene har økt med kr 60 pr måned. Inntektsøkningen for skolen er kr 19.000, under forutsetning av samme antall barn.

Kulturskole og UKH her har også prisene økt med kr 100 på UKH og opplæring kulturskole har økt med kr 200,- i året. Økningen vil utgjøre ca kr 10.000 i året for UKH, og kr 5.000 i året for kulturskole, under forutsetning av samme antall barn og unge.

Avgifter, gebyrer og leiepriser fra 01.01.2015

Kommunale avgifter/gebyr/egenbetalinger for 2015

Kapitlene vann, avløp, rensing, slam, renovasjon og feiing skal være selvfinansierende.

Avgift/gebyr – inkludert mva (vann, avløp, renovasjon, feiing)

Vann

Vann, abonnementsgebyr	1,187,50
Vann, abonnementsgebyr, 4 eller flere boenheter	887,50
Vann, pr. m ³	19,37

Tilknytningsgebyr

Enebolig, selveid leilighet og annen selvstendig boligenhet der det betales refusjon for grunnlagsinvesteringer for vann og kloakkanlegg	9,375
Tilsvarende boliger i øvrige områder	18,750
Tilknytningsavg. for industri og annen bebyggelse (pr m ² brutto gulvflate)	37,50

Avløp

Avløp, abonnementsgebyr	1.500
Avløp abonnementsgebyr 4 eller flere boenheter	1.125
Avløp, pr. m ³	34,37

Tilknytningsgebyr

Enebolig, selveid leilighet og annen selvstendig boligenhet der det betales refusjon for grunnlagsinvesteringer for vann og kloakkanlegg	9,375
Tilsvarende boliger i øvrige områder	18,750
Tilknytningsavgift for industri og annen bebyggelse (pr m ² brutto gulvflate)	37,50

Slamtømming (tømming og behandling)

Slamavskiller 1-4 m ³ m/wc tilknyttet	1.500
Slamavskiller 1-4 m ³ u/wc tilknyttet	1.500
Slamavskiller per m ³ utover 4 m ³	275
Tett tank 1-3 m ³	1.500
Tett tank 4-6 m ³	2.125
Tett tank per m ³ utover 6 m ³	275
Større slamavskillere fra fellesanlegg, pr m ³	375
Minirensanlegg, 1-4 m ³	1.875
Minirensanlegg, 5-7 m ³	2.250
Minirensanlegg per m ³ utover 7 m ³	275
Årlig tilsyns- og kontrollgebyr – spredt avløp	562,50

Renovasjon

Pr. husstand	2.500
800 l. container	13.375
Hytter	1.000

Føllug:
Behovsprøvd feiing, årlig gebyr pr husstand med pipe 437,50

Det er ikke moms på byggesaksgebyr og oppmålingsgebyr

Byggesaksgebyrer

For behandling av søknader/tilsyn pr. ny boligenhet	6.500,00
pr. ny hytte	6.500,00
pr boenhet over 4 boenheter	3.000,00
For behandling av søknader uten ansvarsrett, og mindre byggearbeider	1.250,00
For behandling av meldingssaker < 1.000 kvm	1.500,00
> 1.000 kvm	3.000,00
tillegg for husdyrrom	500,00
For behandling av søknader/tilsyn med arbeider (ikke meldingstiltak) betales gebyr etter grunnflate, Areal i m ²	pris pr m ²
< 50	30,00
50- 200	27,00
200-400	24,00
400-600	22,00
>600	20,00
For søknadspliktige tilbygg på hytter betales 35,- kr/m ²	
For enklere bygg som for eksempel industribygg, lagerbygg, (evt. søknadspliktige driftsbygninger) og hovedombygging betales 50 % gebyr	
For hver etasje over og under betales ett tillegg på 50 % av grunnarealtaksten	
Minstepris, nybygg	6.000,00
Minstepris, tilbygg	1.500,00
For behandling av søknader/tilsyn med arbeider som ikke kan måles etter grunnflate, f.eks forstøtningsmur, innhegning, skilt eller bruksendring er gebyret for hvert tilfelle	1.250,00
Tilleggssøknad, mindre dispensasjoner, ufullstendige søknader og oversendelse til andre myndigheter, samt andre gjøremål som ikke dekkes under foranstående pkt.	1.250,00
Dispensasjoner og søknader som krever oversendelse til andre myndigheter for høring	3.500,00
Dersom arbeid igangsettes før godkjenning, ramme-tillatelse eller igangsettingstillatelse er gitt, kan det ilegges et tilleggsgebyr på 100 % av fullt	1.250,00

behandlingsgebyr og minimum .Overtredelsesgebyr ilegges i henhold til PBL.
 For behandling av søknad om seksjonering av eiendom betales 3 ganger rettsgebyr uten befaring, og 5 ganger rettsgebyr med befaring (rettsgebyret er fra 01.07.09 kr 860,-).

Ansvarsrett sentralt godkjent foretak	300,00
” 1 gangs lokal godkjenning	800,00
” senere lokal godkjenning	500,00
Søknad om tillatelse til riving for bygg uten behov for høring	500,00
bygg der vernemyndigheter må uttale seg	1,500,00
Private forslag til reguleringsplan (inkludert direkte kostnader)	17,000,00
For mindre reguleringsendringer betales	1,500,00
Søknad om oppstart av reguleringsplanarbeid med påfølgende avslag	4,000,00
Gebyrer for andre arbeider som ikke kan beregnes etter foranstående satser beregnes etter anvendt tid, pris pr time	
Søknad om utslippstillatelse	3,000,00
Søknad om utslippstillatelse for fellesanlegg, > 4 boenheter	6,000,00
Søknad om utslippstillatelse for anlegg større enn 50 pe, kap.13.	10,000,00
Oppretting av matrikkelenhet, arealer < 1.000 m ²	7,000,00
Oppretting av matrikkelenhet, arealer 1.001 - 3.000 m ²	12,500,00
Oppretting av matrikkelenhet, arealer 3.001 - 5.000 m ²	17,000,00
- pr påbegynt daa for arealer 5.000 – 20.000 m ²	1,350,00
- pr påbegynt daa for arealer 20.000 – 100.000 m ²	700,00
- pr påbegynt daa for arealer > 100.000 m ²	500,00
Ved samtidig oppmåling av flere tilgrensede tomter som er rekvirert av samme rekvirent, gis følgende reduksjoner i gebyr pr. sak:	
6 -10 saker; 10% reduksjon	
11-25 saker; 15% reduksjon	
> 25 saker; 20% reduksjon	
Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene	
Oppmåling av uteareal på eierseksjon,	
< 50 m ²	4,500,00
51 – 250 m ²	7,000,00
251 – 2.000 m ²	9,000,00
> 2.000 m ² pr påbegynt daa	900,00
Oppretting av anleggseiendom,	
< 2.000 m ³	17,250,00
2.001 – 20.000 m ³	1,800,00
> 20.001 m ³ pr påbegynt m ³	900,00

Registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid, pris pr time	600,00
Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning (i tillegg til oppmålingsforretning)	3,000,00
Grensejustering grunneiendom, etter fastsatte bestemmelser	
< 250 m ²	6,000,00
251 – 500 m ²	8,500,00
Grensejustering anleggseiendom, etter fastsatte bestemmelser	
< 250 m ³	8,500,00
251 – 1.000 m ³	11,000,00
Arealoverføring grunneiendom	
< 250 m ²	10,250,00
251 – 500 m ²	13,000,00
pr overskytende påbegynt 500 m ²	3,000,00
Arealoverføring anleggseiendom	
< 250 m ³	13,000,00
251 – 1.000 m ³	15,500,00
pr overskytende påbegynt 500 m ³	800,00
Klarlegging av eksisterende grense, der grensen tidligere er koordinatbestemt:	
inntil 2 punkter	4,000,00
for påfølgende punkter, gebyr pr punkt	500,00
Klarlegging av eksisterende grense, der grensen tidligere ikke er koordinatbestemt	
inntil 2 punkter	6,250,00
for påfølgende punkter, gebyr pr punkt	2,000,00
Gebyr for klarlegging av rettigheter etter medgått tid. Pris pr time	600,00
Utstedelse av matrikkelbrev	
inntil 10 sider	175,00
over 10 sider	350,00
Seksjonering og reseksjonering av eiendom	
med befaring; fem rettsgebyr	Avregnes
uten befaring; tre rettsgebyr	
Der fornyet søknad om seksjonering eller reseksjonering av et registernummer fører til godkjenning eller nytt avslag, skal det betales halvt gebyr dersom søknaden kommer til kommunen innen tre måneder etter dato for første avslag.	
Ny søknad på et senere tidspunkt belastes fullt gebyr.	

Andre gebyrer

Ajourføring av målebrev	1,250,00
Kartforretning over punktbeste	3,000,00
Tinglysningskopi av målebrev	500,00
Utarbeidelse av registreringsbrev	750,00
Utskrift av situasjonskart, A4	0,00

Kart- og delingsforretninger over større sammenhengende parseller/eiendommer til landbruks-, fritids- og andre allmenntilrettelegende formål, beregnes anvendt tid, pris pr time 600,00

Gebyr når oppmålingsmyndigheten og annen instans foretar arbeidsfordelingen

= for oppmålingsmyndighetens klargjøring og registrering	50 % gebyr
- for innkalling og avholdelse av forretning	20 % gebyr
- for merking og merkemateriell	10 % gebyr
- for måling, beregning og uttegning	30 % gebyr

Gebyrer for andre arbeider som ikke kan beregnes etter foranstående satser beregnes etter anvendt tid, pris pr time 600,00

Utgifter til merkemateriell er inkludert i gebyrene.

Tinglysningsgebyr kommer i tillegg.

Hvis gebyr anses å bli åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen har hatt med saken, eller anses åpenbart urimelig av andre grunner, kan rådmannen fastsette passende gebyr.

Utleiereglement og priser for leie av aktuelle rom i kommunale bygninger

Marker Rådhus

Renholdspersonale har ansvaret for utleie

Rom	Antall personer	Utstyr	Pris u/4t	Pris o/4t
Møterom 1	16	Tavle/lerret	200,-	400,-
Møterom 2	12		200,-	400,-
Møterom 1 og 2 kan slås sammen med plass til inntil 30 personer avhengig av type oppsett.				
Formannskapssal	12	Projektor/tavle/lerret	200,-	400,-
Kommunestyresal	70	Lerret/projektor	500,-	1.000,-
Frivillighetssentral	20	Tavle, TV, kjøkken	200,-	400,-
Kjøkken	ca 400 pers	Dekketøy	1.100,-	1.100,-
Rom	Antall personer	Utstyr	Pris u/6t	Pris o/6t
Samfunnsal 1			1.000,-	
Samfunnsal 2			1.000,-	
Samfunnsal 1 og 2				
Inkl. scene – helg	400-450		2.500,-	5.000,-
Samfunnsal 1 og 2				
Inkl. scene – ukedag	400-450		2.000,-	2.500,-
Scene			300,-	600,-

Marker skole**Skoleadministrasjon har ansvaret for utleie**

Rom	Antall personer	Utstyr	Pris u/6t	Pris o/6t
Festsalen b.skolen			700,-	1.400,-
Kjøkken			200,-	400,-
Gymsal ungd.skolen			800,-	1.600,-
Kjelleren ungd.skolen			700,-	1.400,-
Klasserom inntil kl 21			300,-	
Klasserom etter kl 21			600,-	
Sløydsal inntil kl 21			300	
Sløydsal etter kl 21			600,-	
Håndarbeidssal innt kl 21			300	
Håndarbeidssal etter kl 21			600,-	

Hjelgeutleie av ungdomsskole, Marker skole, kr 50 pr person pr natt. I utleietiden regnes også nødvendig tid for klargjøring og rydding i lokalene.

Gymsalen Marker skole leies ut til lag/foreninger/privatpersoner for kr 100 pr time. Det er da kun adgang til gymsal og leietager må rydde, svabre, slukke og låse selv.

Kulturkontoret har ansvaret for denne typen utleie.

Markerhallen**Ørje IL håndball har ansvaret for utleie**

Rom	Antall personer	Utstyr	Pris
Hallen			14.000,- pr helg
Møterom 1 etg.			200,-
Møterom 2 etg			400
Styrketrenerrom			Leies ut pr. pers. kort

Ungdommens kulturhus**Leder UKH har ansvaret for utleie**

Rom	Antall personer	Utstyr	Pris
Konsertsal		PA, anlegg, lys, lys	400,-
Dansesal			400,-
Øvingsrom		Trommer, gitarer	
		Lyd	400,-
3. etasje		Pc	400,-
Studio			400,-
Sal, kjøkken og 3 etasje til div utleie			600,-

Tunet**Leder Tunet har ansvaret for utleie**

Rom	Antall personer	Utstyr	Pris
1 møterom med kjøkkenkrok 40m2			400,-

Utleiebestemmelser:

Eier

1. Marker kommune er eier av lokalene. Kommunestyret vedtar utleiereglement, utleiebestemmelser og utleietakster.

Leietaker

1. Dersom eier ved enkelte anledninger har bruk for lokalene, må leieren avstå fra bruken eller få andre rom etter virksomhetsleders anvisning. Dette gjelder spesielt skole.

Utleiebetingelser

1. Marker kommune leier ut lokaler kun til personer over 25 år.
2. Marker kommune knytter det økonomiske ansvar for utleien til én person. Utleier kan ved behov kreve skriftlig kontrakt og kreve et depositum på kr 2.000,-.
3. Etter at arrangementet er avsluttet vil lokalene bli besiktiget av tilsynsvakt. Ved ødeleggelse, hærverk og andre skader på lokalenes inventar og utstyr, er leier økonomisk ansvarlig. Er alt funnet i orden betales et eventuelt innbetalt depositum tilbake.
4. Leietaker skal rydde lokalet etter bruk. Alt medbrakt utstyr skal fjernes. Sjøppel ryddes sammen. Ved bruk av kjøkken skal alt brukt utstyr vaskes og settes tilbake på riktig plass.
5. Det vil alltid være tilsynsvakt tilstede i Marker rådhus ved utleie.
6. Leietaker må selv søke skjenkebevilling og politiet kontaktes ved store arrangementer.
7. Leietaker må informere brannvesen ved overnatting i kommunale bygninger. (Gjelder spesielt skole).

Øvrige utleiebestemmelser

Fri leie i kommunens lokaler gjelder:

- Foreninger og lag til barne- og ungdomsaktiviteter. For kombinerte arrangementer (barn/ungdom og voksne) kan det søkes om halv leie.
- Lokale musikkforeninger, amatørteater og kor.
- Idrettslagenes treningsaktiviteter i Markerhallen (egne avtaler) og gymsalen på Marker skole.
- Bruk av rådhusets kjeller til skytebane.
- Politiske partier representert i kommunestyret, ved avvikling av gruppemøter og ved bruk av møterom til samfunnsnyttige formål.
- Kommunale utvalg, nemnder og grupper av disse.
- Lokaler i skole til skolens egne råd, utvalg og komiteer, samt andre arrangementer i skolens regi.
- Yrkesorganisasjoner som har ansatte i Marker kommune.
- Voksenopplæring drevet med tilskudd etter Lov om voksenopplæring.
- Unntatt fra fri leie er alle inntektsbringende arrangementer. Loddsalg regnes ikke som inntektsbringende.
- Inntektsbringende arrangementer går før arrangementer med fri leie.
- "Fri leie" prinsippet gjelder frem til kl 2200. Etter kl 2200 må leier betale leiesats for 4 timer.
- Helgeutleie av Marker skole. Adgangen til utleie avgjøres av rektor i samråd med FDV.
- Øvrig utleie på skolen bør begrenses. Rektor avgjør hvilke klasserom som kan leies ut. Leietaker må vike plass dersom et leieforhold kolliderer med skolens eget behov.

Leiepriser for kommunale boliger og eiendommer (ikke mva belagt)

Leiepriser for kommunale eiendommer, boliger, borettsleiligheter og omsorgsboliger/trygdeboliger, økes i henhold til konsumprisindeks; jf Husleieloven.

Betalingssetter for Marker bo- og servicesenter

Hjømmehjelp

Inntektsgruppe	Betalingssetter
Inntil 2G	kr 175,- pr time
Fra 2-5 G	kr 255,- pr time

G= Grunnbeløp i folketrygen

Trygghetsalarmer (ikke mva belagt)

Engangsavgift montering	kr 400,-
Pris pr måned	kr 230,-

Dagsenter (ikke mva belagt)

Dagopphold med mat	kr 150,-
Dagopphold med mat og transport	kr 190,-

Matsservering til brukere med saktilvedtak (ikke mva belagt)

Middag stor porsjon	kr 75,-
Middag liten porsjon	kr 55,-

Betalingssetter for Grimsby barnehage (ikke mva belagt)

Plasstørrelse	Pris uten mat	Mat
100 %	2.405,-	250,-
80 %	2.044,-	205
60 %	1.563,-	152,-

Søskenmoderasjon er for barn nr 2 – 30% og for barn nr 3 – 50%. Søskenmoderasjon gjelder også når en har barn i flere barnehager i kommunen.

Betalingssetter for skolefritidsordningen ved Marker skole (ikke mva belagt)

Plasstørrelse	Pris uten mat	Mat
Over 20 timer	1.900,-	180,-
15-20 timer	1.600,-	160,-
Under 15 timer	1.300,-	120,-

Betningsseter for Kulturskole og UKH (ikke mva belag)

Årlig avgift individuell opplæring kulturskole	2.700,-
Årlig avgift i gruppe opplæring kulturskole	2.200,-
Medlemsskap UKH	500,-

Tomtepriser

Krogstad boligfelt

Refusjon for vei, vann, kloakk og gatelys	125.000,-
Tomtegrunn	34,- pr m

Lhammeren boligfelt

For tomt, refusjon vei, vann og kloakk	45.000,-

Felles

Oppmåling	Se tidligere i dokumentet
Tinglysning av målebrev	1.548,-
Tilknytningsgebyr vann	6.000,-
Tilknytningsgebyr avløp	6.000,-
I tillegg kommer tinglysning av skjøte og tilknytning til strøm.	

Politisk styring/fellesutgifter/sentraladministrasjon/religiøse formål

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	15 510
11 Kjøp av varer og tjenester	3 756
12 Kjøp av varer og tjenester	1 702
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	1 450
14 Overføringsutgifter	10 285
15 Finansutgifter med mer	592
Sum utgifter	33 295
16 Salgsinntekter	-175
17 Refusjoner	-3 986
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter mv.	-592
Sum inntekter	-4 753
Netto drift	28 542

Rammen er endret, da det er overført kr 100 til Næring. Dette skyldes en teknisk føring mellom politisk styring/fellesutgifter/sentraladministrasjon og næring.

Rammen er da økt fra Formannskapetets vedtak av 05.06.14. Dette skyldes i hovedsak en ekstra stilling i rådmannens stab, ikke budsjettert med sykkelønnsrefusjon og utgifter til valg er lagt inn.

I tillegg er følgende forslag til innsparinger lagt inn:

Tilskudd til Innovativ AS for kjøp av 3 praksisplasser er redusert fra kr 400 til	kr 200
Permisjon på lønningskontoret fra 100 % til 80 % stilling	kr 112
Beholde kommunelege i 30 % stilling	kr 256
Oppsigelse av stilling i rådmannens stab 20 %	kr 185
Sum innsparinger	kr 753

Eiendomsskatt i Marker kommune

Marker kommune har eiendomsskatt på verker og bruk, dette i henhold til eiendomsskatteloven § 3 punkt c. Vi foreslår en videreføring av eiendomsskatt på verker og bruk i budsjett 2015 med 7 promille.

I budsjett 2015 er det da lagt inn en budsjettert inntekt med kr 750.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for
POLTISK STYRING, FELLESUTGIFTER &
SENTRALADMINISTRASJON

Virksomhetens ansvarsområder

1010 Kommunestyre/formannskap	1405 Servicetorget
1015 Oppvekst – og omsorgsutvalg	1410 Innkjøp
1016 Plan- og miljøutvalg	1420 IKT Lokalt
1020 Støtte til politiske partier	1421 IKT Grenseregion
1030 Stortings- og kommunevalg	1430 Sysselsetting
1040 Eldreråd	1440 Lærlingeordning
1045 Ungdomsråd	1450 Frikjøp tillitsvalgte
1080 Arbeidsmiljøutvalget	1480 Pedagogisk rådgivning
1100 Kontroll og tilsyn	1700 Religiøse formål
1200 Rådmannskontoret	1800 Barnehageadministrasjon
1300 Økonomikontoret	
1400 Felles utgifter	

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 18,45 årsverk fordelt på 24 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 18,05 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar							Totalt
	1200	1300	1405	1410	1415	1421	1480	
Ansatte	6	7	5	1	1	2	2	24
Årsverk	5,20	4,55	3,40	1,0	0,3	2	2	18,45

Under ansvar 1200 er det en økning på 1 stilling fra 2014. Ansvar 1300 har en økning på 0,20 stilling fra 2014.

Kort beskrivelse av virksomheten

Virksomheten kan deles inn i fire hovedområder:

1. Politisk styring (ansvarsområde 1010-1080)
2. Fellesutgifter (ansvarsområde 1100, 1400-1480)
3. Sentraladministrasjon (ansvarsområde 1200-1300)
4. Religiøse formål (ansvar 1700)

Rådmannskontoret (ansvar 1200) og Fellesinntekter/utgifter (ansvar 1400) innehar funksjonen servicetorg og inkluderer politisk sekretariat for formannskap, kommunestyre og utvalg. Kontoret innehar også økonomi-, plan- og personalfunksjonen på overordnet nivå. Dessuten inngår eiendomsforvaltning og beredskap. Økonomikontoret (ansvar 1300) omfatter lønn, regnskap og skatteoppkreveroppgaver. IKT-lokalt (ansvar 1420) dekker kommunens lokale IT-drift. Videre omfattes Pedagogisk rådgivning (ansvar 1480), Religiøse formål (ansvar 1700), som innebærer overføring til kirker og andre trossamfunn. IKT-grenseregionen (ansvar 1421) og innkjøpsfunksjonen (ansvar 1410) er et interkommunalt samarbeid med Rømskog og Årmark.

Økonomiplan driftsbudsjett

Rammen til virksomheten er økt med kr 708 fra 2014. Dette skyldes i hovedsak at vi ikke budsjetterer med inntekter på sykelønnsrefusjon, en stilling ekstra i rådmannens stab, og kostnader til valg på kr 200.

Ut fra forslag i Statsbudsjettet (ennå ikke avgjort), skal Skatteoppkreverfunksjonen fra 01.01.2016 overføres til Staten. Det vil derfor bli en stilling overflødig på ansvar 1300, økonomikontoret. De ansatte har krav på en stilling i Marker kommune. I tillegg er det lagt inn en økning på 20 % stilling på ansvar 1415, kommuneoverlege i 2016. Fra budsjett 2015 er Private barnehager et eget område som ikke inngår i denne virksomheten. Derfor vil det bli stor differanse på tallene mellom 2013/2014 og 2015.

Virksomheten har i budsjett 2015 lagt inn følgende innsparinger:

Tilskudd til Innov AS kjøp av 3 praksisplasser	kr 200
Permisjon på lønningskontoret fra 100 % til 80 %	kr 112
Oppsigelse av stilling i rådmannens stab 20 %	kr 185
Ikke øke stilling kommuneoverlege	kr 256
Sum innsparinger	kr 753

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	40485	42264	32703	33598	33598	33598
Inntekter	-7323	-5675	-4161	-4161	-4161	-4161
Netto driftsutgifter	33162	36589	28542	29437	29437	29437

* Budsjett 2014 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2014

Private barnehager

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	12 000
Netto drift	12 000

Private barnehager er i budsjett og økonomiplan 2015-2018 lagt som et eget område. Dette var tidligere med i politisk styring/fellesutgifter/sentraladministrasjon/religiøse formål.

Utgiftene til private barnehager har de senere årene økt betraktelig. Ut fra slik som resultatet i 2014 ser ut til å bli, foreslår vi og øke budsjetttrammen til kr 12.000. Dette for og få et mer realistisk budsjett i 2015 på Private barnehager.

Grunnlag for beregning av utgifter til private barnehager, vil fra 2015 baseres på regnskapstallene til kommunale barnehager, og ikke som tidligere budsjett.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for PRIVATE BARNEHAGER

Virksomhetens ansvarsområder

2400 Private barnehager

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 0,00 årsverk fordelt på 0 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 0 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar	Totalt
Ansatte		0
Årsverk		0,00

Kort beskrivelse av virksomheten

Fra 01.01.2015 har Marker kommune lagt private barnehager på et eget virksomhetsnivå. Tidligere var denne virksomheten inn under Politisk styring, fellesutgifter & sentraladministrasjon.

Økonomiplan driftsbudsjett

Rammen for 2015 er økt med kr 2.070. Dette ut fra prognoser for kostnadene i 2013. Overføringene har økt betraktelig de siste årene, fra ca 7,4 mill i 2011 til antatt ca kr 12 mill i 2014. Fra 2015 er det regnskapet for 2013 til Grimsby barnehage som er grunnlaget for utregning av tilskuddet til private barnehager.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	10 834	9 430	12 000	12 000	12 000	12 000
Inntekter	0	0	0	0	0	0
Netto driftsutgifter	10 834	9 430	12 000	12 000	12 000	12 000

* Budsjett 2014 eksl. endringer foretatt i løpet av 2014

Marker skole

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	39 798
11 Kjøp av varer og tjenester	4 034
12 Kjøp av varer og tjenester	395
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	2 955
14 Overføringsutgifter	458
15 Finansutgifter med mer	843
Sum utgifter	48 483
16 Salgsinntekter	-1 300
17 Refusjoner	-6 420
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	-843
Sum inntekter	-8 563
Netto drift	39 920

Rammen til Marker skole er uendret.

Det er lagt inn forslag på noe økte priser på sfo, men totalsummen av økningen er liten, slik at det ikke slår vesentlig ut på budsjettammen til Marker skole.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

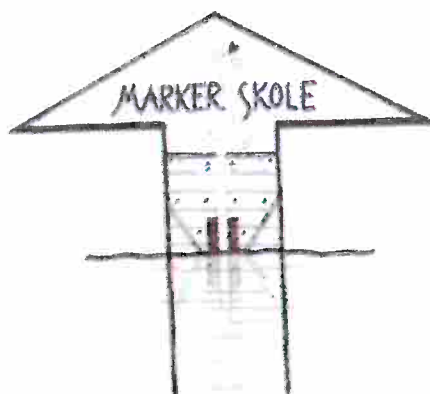
MARKER SKOLE

Virksomhetens ansvarsområder

2040 Voksenopplæring i skoleverket

2060 Grunnskole

2070 Skolefritidsordningen

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 60,17 årsverk fordelt på 77 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 57,56 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar			Totalt
	2040	2060	2070	
Ansatte	0	74	11	77
Årsverk	0,0	57,0	3,17	60,17

Flere ansatte (8) har stilling både innunder 2060 (grunnskole) og 2070 (sfo).

Kort beskrivelse av virksomheten

Virksomhetens hovedområde er opplæring av kommunens barn i skolepliktig alder. Vår undervisning skal føre til optimal læring hos elevene. Skolen har skoleåret 2014/2015 XXX elever fordelt på 10 trinn. Det er XX i skolefritidsordningen (SFO) pr. 01.10.14. Innunder virksomheten hører også voksenopplæring i skoleverket. Marker kommune benytter seg av Delta voksenopplæring i Askim til gjennomføring av denne opplæringen.

Organisering:

Hver avdelingsleder har personalansvar for trinnleder, lærere og pedagogiske medarbeidere på hvert trinn.

Økonomiplan driftsbudsjett

Skolens viktigste ressurs er de voksne som skal sørge for at elevene får den opplæringen de har rett på. Det er viktig å merke seg at kvaliteten på elevenes opplæring som oftest har stor sammenheng med graden av lærertetthet. Forskning viser at relasjonen mellom elev og lærer er en av de viktigste faktorene for å oppnå læring.

Det har lenge vært et mål, også politisk, å øke voksentettheten i skolen for å ivareta tidlig innsats, Ny GIV og bedre tilpasset opplæring. Innenfor tildelt ramme har en ikke klart å øke voksentettheten, men den er opprettholdt. Skolens drift påvirkes av at faktiske utgifter ikke blir tatt hensyn til under konsekvensjustering før virksomheten får tildelt sin basisramme.

Inntektene fra brukerbetaling SFO er økt i tråd med elevtallsøkning. Inntektsposten refusjoner fra staten er også økt da fire lærere i videreutdanning får frikjøp i 40 % av stillingen sin. Denne lønnskostnaden refunderes fullt. En inntekt som er vanskelig å beregne er refusjoner fra andre kommuner. Dette er "usikre" inntekter, men de siste årene har disse inntektene bidratt til at skolens budsjettammer har holdt.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	46 693	47 268	48 353	48 353	48 353	48 353
Inntekter	-8 591	-8 398	-8 433	-8 433	-8 433	-8 433
Netto driftsutgifter	38 102	38 870	39 920	39 920	39 920	39 920

* Budsjett 2014 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2014

Grimsby barnehage

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	6 081
11 Kjøp av varer og tjenester	236
12 Kjøp av varer og tjenester	10
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	0
14 Overføringsutgifter	30
15 Finansutgifter med mer	43
Sum utgifter	6 400
16 Salgsinntekter	-1 060
17 Refusjon	-207
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	-43
Sum inntekter	-1 310
Netto drift	5 090

Rammen for Grimsby barnehage er økt. Dette skyldes underbudsjettering over flere år. Rammen er fortsatt veldig stram, men det er et mer realistisk budsjett for 2015.

Det er lagt inn følgende forslag til innsparingstiltak i 2015:

Feriestengt barnehage 4 uker pr sommer	kr 100
Ingen personalmøter på kveldstid	kr 40
Sum innsparinger	kr 140

Begrunnelse for forslag til innsparinger:

De private barnehagene i kommunen har i dag feriestengt i 4 uker, mens Grimsby ikke har stengt. Ut fra en faglig vurdering er det ikke aktuelt for Grimsby (trolig heller ikke for de private barnehagene) å ta imot ukjente barn i forbindelse med ferieavvikling.

Vi vet at barn trenger trygge og kjente omgivelser for at de skal ha det bra. Starter de i en ny barnehage, trenger de tilvenning og tid til å bli kjent. Et samarbeid rundt ferieavvikling anser vi ikke å være en god løsning for barna.

Fordelen med å ha barnehagen stengt i 4 uker er at barna får sin ferie, får gjøre andre ting. Vi ser at barn også trenger flere uker sammenhengende ferie sammen med familien, få andre opplevelser og impulser.

Ettersom det er få barn og voksne i barnehagen i sommerferieukene, blir også tilretteleggingen for barna redusert. Det er vanskelig og tilrettelegge for alle med få barn og stort aldersspenn. De ansatte får avviklet 4 uker ferie, og kostnadene til ferievikar utover høsten blir mindre.

Ingen personalmøter på kveldstid – dette gir ingen positive effekter på drift av barnehagen, men er et forslag til innsparingstiltak.

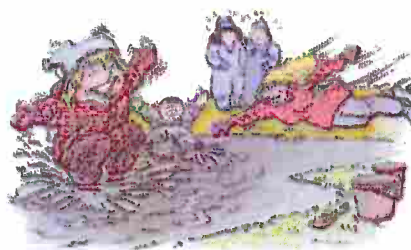

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

GRIMSBY BARNEHAGE

Virksomhetens ansvarsområder

2300 Grimsby barnehage

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 12,1 årsverk fordelt på 13 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 11,0 årsverk.

Stillingsressurs pr:	2300	Ansvar	Totalt
Ansatte	13		13
Årsverk	12,1		12,1

Barnehagens utfordring er at den i august sjelden er full, og må ta inn barn utover høsten. For personalet er dette uforutsigbart og meget ugunstig, også for de vikarene som er inne. Gode medarbeidere og vikarer forsvinner når vi ikke har stillinger nok i august. Hva «tilstrekkelig» personale er, varierer fra år til år. Det som var tilstrekkelig i 2013 er ikke tilstrekkelig i 2014, men budsjettet tillater ikke å øke voksentettheten. Gjør man det går det på bekostning av materiale, inventar eller annet.

Kort beskrivelse av virksomheten

Barnehagens hovedoppgaver er å skape en trygg ramme rundt hvert enkeltbarn og tilrettelegge slik at barnet lærer og utvikler seg til et selvstendig individ med meninger, undringer og evnen til å reflektere. Vi som jobber i barnehagen er observatører, veiledere, igangsettere, forbilder språklig og sosialt, fredsmeklere, «sykepleiere», lekepartnere, trygge og støttende voksne, bleiskiftarbeidere, lyttende, utforskende, nysgjerrige og noen ganger må vi bare ha et godt fang for å gi omsorg og trøst.

Grimsby barnehage består i dag av fire små avdelinger. Hver avdeling har en pedagogisk leder og en eller to pedagogiske medarbeidere. For tiden har vi en lærling og en 100 % ekstraressurs fordelt på to avdelinger. På avdelingene er det 14, 13, 12 og 6 barn. Pga. få barn, og derav få

ansatte, jobber to og to avdelinger tett sammen for å få dagen til å gå opp. Dette også på grunn av den lange åpningstiden (06.15 – 17.00).

De pedagogiske lederne og styrer har møte en gang hver 14.dag. Her gis praktiske opplysninger og informasjon om avdelingene. To ganger i måneden har de samme faglige møter, hvor man har med teori til temaer man ønsker å fordype seg i. Det kan blant annet være utemiljø, språk, veiledning eller matematikk. Dette er bunden tid tatt av ubundet tid, som skal brukes til faglig oppdatering.

En gang hver 14. dag har avdelingene avdelingsmøte. Her legges og evalueres planer, man drøfter enkeltbarn, jobber med pedagogisk dokumentasjon og andre saker som kommer avdelingen til gode.

En gang i måneden er det personalmøte på kveldstid. Her blir det gitt praktiske opplysninger, gjennomgang av rutiner, evalueringer, men det er også faglige innslag. 5 ganger i året gjennomføres planleggingsdager, hvor minst en av dagene har ekstern foreleser.

Økonomiplan driftsbudsjett

Som nevnt tidligere er bemanningsnormen i barnehage «tilstrekkelig personale på huset». Lønnsbudsjettet gir ikke mulighet å sette inn en ekstra voksen når vi ser vi må øke bemanningen. Virksomheten har ikke mulighet for å ta inn flere barn utover høsten når vi ikke kan øke bemanning. Det vil si at de som flytter til kommunen utover høsten, de som ønsker å øke sin plass, osv. ikke får barnehageplass selv om det er leke- og oppholdsareal til flere.

Rammen er i 2015 økt med kr 110. Da er følgende innsparinger lagt inn i budsjett/økonomiplan 2015-2018:

Feriestengt barnehage i 4 uker	kr 100
Ingen personalmøter på kveldstid	kr 40
Sum innsparinger	kr 140

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	7 004	6 310	6 357	6 357	6 357	6 357
Inntekter	-1 927	-1 530	-1 267	-1 267	-1 267	-1 267
Netto driftsutgifter	5 077	4 780	5 090	5 090	5 090	5 090

* Budsjett 2014 eksl. endringer foretatt i løpet av 2014

Familie og helse

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	14 143
11 Kjøp av varer og tjenester	1 278
12 Kjøp av varer og tjenester	515
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	4 692
14 Overføringsutgifter	573
15 Finansutgifter med mer	19
Sum utgifter	21 220
16 Salgsinntekter	-220
17 Refusjon	-3 415
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	-19
Sum inntekter	-3 654
Netto drift	17 566

Rammen for Familie og helse er økt med kr 1.847. Dette er en virksomhet som har hatt overskridelser på budsjettet gjennom flere år. Det er barnevern som står for alle overskridelsene. Vi har i 2015 foreslått og øke rammen noe, men ser vel at det kan bli store utfordringer med barnevern. Virksomheten selv har bedt om en økning på kr 3.000 til barnevern.

Derfor er det i økonomiplan foreslått en økning av rammen med kr 1.000 pr år, og da primært for og dekke økte utgifter til barnevern.

Utgifter til Helsehuset og Legevaktordningen er også lagt inn under denne virksomheten.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

FAMILIE OG HELSE

Virksomhetens ansvarsområder

- 1.3000 Administrasjon familie og helse
- 1.3100 Helsestasjon
- 1.3200 Fastlegekontor
- 1.3220 Helsehuset
- 1.3300 Tiltak psykisk helse
- 1.3400 Kommunefysioterapi
- 1.3410 Fysioterapitjenester
- 1.3600 Barneverntjenesten

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 18,92 årsverk fordelt på 25 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 18,92 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar						Totalt
	3000	3100	3200	3300	3400	3600	
Ansatte	1	3	6	5	3	7	25
Årsverk	0,40	2,20	4,12	4,10	2,10	6,0	18,92

Det er ingen endringer i bemanningssituasjonen fra forrige år. Det er lagt inn økning av 50% ergoterapeut i økonomiplan, som er viktig å få til for å styrke rehabiliteringen fra 01.01.2016.

Kort beskrivelse av virksomheten

Hovedoppgavene til alle i virksomheten er å gi innbyggerne et tjenestetilbud som de har rett på ut fra sine individuelle behov. Det krever ansatte med en bred faglig kompetanse og evne til å samarbeide med annet fagpersonell innen og utenfor egen virksomhet. Dette samarbeidet foregår i det daglige arbeidet. Lovverket til den enkelte avdeling og kommunens plandokumenter setter krav til hva som skal utføres.

Helsestasjonen har ukentlige dager på skolen, hvor også barnevernstjenesten og psykisk helse blir tilkalt etter behov, slik at de er lett tilgjengelige for elevene. Disse har også dager inn i barnehagene. Hver måned er det samarbeidsmøter mellom alle instansene sammen med PPT og BUP, barne- og ungdomspsykiatri, hvor saker blir lagt fram til diskusjon enten anonymt eller etter samtykke med foreldre.

Helsestasjon er faglig styrket gjennom ansettelse av jordmør med tilleggsutdanninger i blant annet psykoterapi, og skal gjennom tidlig intervensjon kunne avdekke behov for styrket innsats hos gravide og nyfødte. Åpen helsestasjon er også viktig tiltak i forhold til tidlig intervensjon. Statlige rammeoverføringer til helsestasjonsarbeid er ikke fulgt opp med utvidelse av helsesøsterstilling siste årene. Dette er muligens noe som vil bli påpekt fra Fylkesmannen.

Psykisk helse og rus har fått midler fra Fylkesmannen til videreføring av 50 % stilling til rus/psykisk helse, og har hovedansvar for de tjenestene til innbyggerne. Det er gitt tilskudd til psykologstilling, uten at det har kommet noen søkere til stillingen så langt. Kommunefysioterapi/ergoterapitjenesten vil satse enda mer på hverdagsrehabilitering for hjemmeboende personer sammen med omsorg, og det er viktig at økning av ergoterapeutstillingen til 100 % blir gjennomført.

Barnevernstjenesten i Marker har de siste årene økt i omfang. Utgifter til fosterhjemsgodtgjøringer/akuttplasseringer har økt med 1,5 mill siste 6 år. Det skyldes flere barn som mottar tjenesten, men mest en utgiftsøkning pr barn. Den kommunale egenandelen på plasseringer i fosterhjem og statlige normer for det enkelte fosterhjems godtgjøring, har økt. Samtidig har også barnevernstjenesten gitt enkelte fosterhjem en høyere godtgjøring, for å kunne rekruttere og beholde de. Konsulentbruk generelt er redusert, men utgifter til jurist er opprettholdt. Det er flere dyrere enkelttiltak og ikke flere barn med tiltak som er hovedårsaken. Netto driftsutgift i barnevern per innbygger 0-17 i kommunen, har økt hvert år, men er ikke høyest i Indre Østfold. For 2013 var det kr 10 585 pr innbygger i den aldersgruppen, mens for sammenlignbare kommuner ligger det på kr 9 327. Lønnsutgiftene til barnevernstjenesten har økt de siste år, da Fylkesmannen gradvis har tilført midler til nå 2 årsverk. Det ble ikke innvilget økning til stillinger i 2014. Telemarksforskning har vært inne og gjort en vurdering av barnevernstjenesten i Marker, og kom til konklusjonen at det vil kunne være en fordel å tenke et interkommunalt samarbeid om barnevernstjenester. Dette samarbeidsprosjektet er allerede i gang, men kan se ut til å bli noe vanskeligere da det nå er vanskeligere å tenke hvordan kommunestrukturen i Indre vil bli framover. Men det er iverksatt tiltak for å se på interkommunale anbudsrutiner i forhold til kjøp av juridisk hjelp.

Helsehuset, Indre Østfold medisinske kompetansesenter ligger ansvarsmessig under denne virksomheten. Utgiftene til dette tilbudet har økt i omfang siste året, da det har blitt utvidet til og inneholde legevakt, tidligere miljørettet helsevern og øyeblikkelig hjelp senger. I løpet av 2014 er også tilbudet utøket med sengeplasser for utskrivningsklare pasienter.

For å holde virksomheten sammen til en enhet som skal drive forebyggende og kurativt arbeid over barn, unge og familier er det en 40 % virksomhetslederstilling.

Økonomiplan driftsbudsjett

Budsjettrammer for 2015 dekker ikke virksomhetens utgifter til barnevernstjeneste og Helsehuset.

For å få et budsjett i tråd med siste års budsjett og regnskap på barnevernstjenesten, må det økes med 2.5 mill. Dette har sammenheng med lønnsbudsjettering på alle ansvarene, som nå er beregnet ut fra en reell utregningsnøkkel, og at barnevernstjenesten på andre tiltak har de samme behov neste år som i år. Det ligger an til et merforbruk på barnevernstjenesten på kr 3 mill i -14.

På budsjetterte utgifter til Helsehuset mangler det kr 1.3 mill. Noe inntekter på ligger på omsorg.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	22.516	17 723	17 949	17 949	17 949	17 949
Inntekter	- 5.709	- 3 061	-383	-383	-383	-383
Netto driftsutgifter	16.806	14 662	17 566	17 566	17 566	17 566

* Budsjett 2014 eksl. endringer foretatt i løpet av 2014

NAV

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	2 246
11 Kjøp av varer og tjenester	38
12 Kjøp av varer og tjenester	342
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	140
14 Overføringsutgifter	3 273
15 Finansieringsutgifter med mer	120
Sum utgifter	6 159
16 Salgsinntekter	0
17 Refusjon	-415
18 Overføringsinntekter	-1 500
19 Finansinntekter med mer	-60
Sum inntekter	-1 975
Netto drift	4 184

Rammen er ikke endret fra Formannskapetets vedtak av 05.06.14, sak 18/14.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

NAV

Virksomhetens ansvarsområder

3810 NAV
3830 Flyktningetiltak

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 2,3 årsverk fordelt på 4 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 2,3 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar	Totalt
Ansatte	4	4
Årsverk	2,3	2,3

Kort beskrivelse av virksomheten

NAV-kontoret har ansvar for å gi råd og veiledning til sosialhjelpsmottakere og utbetale økonomisk sosialhjelp. Vi skal gi gjeldsrådgivning både til de som mottar ytelser fra virksomheten, men også til de brukerne som står i fare for å få økonomiske problemer. I tillegg ligger arbeidet med flyktninger i virksomheten.

Økonomiplan driftsbudsjett

Det er vanskelig å forutsi/styre hvor mye penger vi bruker. I og med at vi i hovedsak leverer lovpålagte tjenester, kan vi ikke gi avslag selv om vi overskrider budsjettrammen. Det er spesielt økonomisk sosialhjelp som er en utfordring i virksomheten.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	6 304	6 099	6 159	6 159	6 159	6 159
Inntekter	-2 149	-1 985	-1 975	-1 975	-1 975	-1 975
Netto driftsutgifter	4 155	4 114	4 184	4 184	4 184	4 184

* Budsjett 2014 eksl. endringer foretatt i løpet av 2014

Utviklingshemmede

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	7 755
11 Kjøp av varer og tjenester	81
12 Kjøp av varer og tjenester	10
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod	0
14 Overføringsutgifter	10
15 Finansutgifter med mer	0
Sum utgifter	7 856
16 Salgsinntekter	-90
17 Refusjon	-10
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	0
Sum inntekter	-100
Netto drift	7 756

Rammen til Utviklingshemmede er økt. Dette skyldes ikke budsjettert sykepengerefusjon i 2015.

I tillegg er det lagt inn en innsparing på 0,5 årsverk fra 2015, på grunn av endring i grunnturnus. Innsparingen er kostnadsberegnet til kr 249.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for UTVIKLINGSHEMMEDE

Virksomhetens ansvarsområder

4300 Tilrettelagte bo og aktivitetstilbud

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 12 årsverk fordelt på 18 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 12,5 årsverk.

	Ansvar		Totalt
Stillingsressurs pr:	4300		
Ansatte	18		18
Årsverk	12		12

Stillingene til fagansvarlig og virksomhetsleder ligger også i disse tallene.

Virksomhetsleder har 80 % kontor og 20 % i miljøet. Fagansvarlig har 45 % kontor og 35 % i miljøet. Vi har 3 vakante stillinger på helg som det ikke er ansatt noen i, disse ligger ikke i antall årsverk vi disponerer.

Kort beskrivelse av virksomheten

Ansvarsområdet består av ett bofellesskap med 7 leiligheter, dagsenter med tilrettelagte tilbud i forhold til hver enkelt brukers behov og hjemmeboende i Marker kommune med en utviklingshemmet diagnose. Ved Lilleveien bor det nå 6 brukere og vi har pr i dag 8 brukere ut i kommunen. Det jobbes nå med å finne leietager til den ledige leiligheten ved Lilleveien bofellesskap. Slik det ser ut nå vil ny bruker være på plass i januar 2015.

Økonomiplan driftsbudsjett

Rammen for 2015 er økt med kr 152. Det er lagt inn en innsparing på 0,5 % stilling fra 01.01.15 som følge av ny grunnturnus. Innsparingen er kr 249. På grunn av bruker som ikke lenger kan benytte seg av dagtilbud ved Tunet dagsenter, er det varslet om økt bemanningsbehov ved Lilleveien.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	7 792	8 134	7 856	7 856	7 856	7 856
Inntekter	- 608	-768	- 100	- 100	- 100	- 100
Netto driftsutgifter	7 184	7 366	7 756	7 756	7 756	7 756

* Budsjett 2014 eksl. endringer foretatt i løpet av 2014

Marker bo- og servicesenter

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	50 091
11 Kjøp av varer og tjenester	3 662
12 Kjøp av varer og tjenester	3 550
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod	1 048
14 Overføringsutgifter	0
15 Finansutgifter med mer	0
Sum utgifter	58 351
16 Salgsinntekter	-6 330
17 Refusjon	-6 500
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	0
Sum inntekter	12 830
Netto drift	45 521

Rammer til Marker bo- og servicesenter er økt. Fra budsjett 2015 er Samhandlingsreformen borte.

Selv om den utgiften er borte, er også frie inntekter redusert som følge av dette. Summen av dette er et tap på ca kr 1 200.

Det er en virksomhet som over flere år har hatt store budsjettoverskridelser. Derfor har også denne virksomheten fått økt sine rammer.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

OMSORG

Virksomhetens ansvarsområder

Virksomhetens ansvarsområder 2014

- 4700 Administrasjon
- 4710 Institusjon og hjemmetjeneste
- 4720 Brukerstyrt personlig assistent
- 4730 Hjemmehjelp
- 4740 Dagavdeling
- 4750 Kjøkken
- 4760 Kantine
- 4770 Støttekontakt
- 4771 Avlastning
- 4772 Omsorgslønn

Virksomhetens ansvarsområder fra 2015

- 4700 Administrasjon
- 4710 Bogruppe 1-2 Somatisk
- 4711 Bogruppe 3-4 Demens
- 4712 Nattevakter
- 4713 Hjemmesykepleie
- 4714 Korttid/rehabilitering
- 4715 Fleksiturnus
- 4720 BPA
- 4730 Hjemmehjelp
- 4740 Dagavdeling
- 4750 Kjøkken
- 4760 Kantine
- 4770 Støttekontakt

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 68,30 årsverk. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 66,32 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar							Totalt
	4700	4710	4711	4712	4713	4714	4715	
Ansatte								0
Årsverk	3,7	11,57	10,6	7,5	13,0	6,6	7,56	0,00

Stillingsressurs pr:	Ansvar					Totalt
	4720	4730	4740	4750	4760	
Ansatte						0
Årsverk	1,29	3,14	0,8	2,0	0,54	68,30

Slik ser de foreløpige tallene ut per ansvar før ny turnus for 2015 skal skrives. Det er knyttet usikkerhet til om denne bemanningsplanen vil fungere og turnusen skal evalueres før sommeren 2015.

Ansatte som blir overtallige skal overføres til Fleksiturnus (ansvar 4715). Derfra skal de dekke sykefravær og bistå når avdelingene har ekstra stor belastning.

Vi har også ansatte som har krav på høyere stilling etter AML §14,9. Hvor mye dette vil utgjøre har vi ikke oversikt over enda, anslagsvis et sted mellom 2-4 ÅV. Disse vil også legges inn under ansvar 4715 i 2015.

Kort beskrivelse av virksomheten

Pleie og omsorg drifter alle sine tjenester fra MBSS. Dette innebærer 20 somatisk sykehjemsplasser, 12 plasser for demente, 10 plasser på korttid/rehabilitering, ca 120 hjemmeboende mottar tjenester fra kommunens hjemmesykepleie, hjemmehjelp, 9 plasser per dag på dagavdelingen og kjøkken/kantine.

Økonomiplan driftsbudsjett

Når med finansieringen av Samhandlingsreformen er ut fra budsjett 2015, sitter omsorg igjen med en brutto driftsramme på 44,5 mkr. I budsjettprosessen 2015 er omsorg tilført ytterligere 1 mkr, total ramme er 45,5 mkr.

Omsorg har lagt om hele budsjettet i 2015 ved å opprette nye ansvar for hver avdeling.

Konsekvensen av dette har gjort budsjettarbeidet meget krevende samtidig som vi har prøvd og lage et realistisk budsjett. Det er noen usikkerhetsmomenter knyttet til de store forandringene i budsjettet, dette vil vi følge nøye med på i 2015.

Fastlønsartene vil trolig bli uforandret i 2015. Effekten av en planlagt nedbemanning vil trolig bli spist opp av at kommunen må innfri krav fra ansatte om fast stilling ihht AML.

De variable lønnsartene ligger på omtrent samme nivå som i fjor, dvs 3 mkr. Prognosen for 2014 er ca 3,8 mkr..

De ansatte som skal gå i fleksiturnus skal dekke inn deler av fraværet, i kombinasjon med å bistå avdelinger når belastningen er høy. Omfanget av fleksiturnusen er enda ikke klarlagt. Forventningene til inntektene er høye. Sykefravær – og refusjoner ifm svangerskap beregnes til 3 mkr.

Alle priser for betalte tjenester og matpriser blir justert opp parallelt med prisstigningen. På noen tjenester korrigerer vi også for et lite etterslep.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	61 510	60 674	58 351	58 351	58 351	58 351
Inntekter	-13 151	-16 492	-12 830	-12 830	-12 830	-12 830
Netto driftsutgifter	48 359	44 182	45 521	45 521	45 521	45 521

* Budsjett 2014 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2014

Forvaltning drift og vedlikehold

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	15 092
11 Kjøp av varer og tjenester	7 170
12 Kjøp av varer og tjenester	4 234
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	4 583
14 Overføringsutgifter	2 079
15 Finansutgifter med mer	6 802
Sum utgifter	39 960
16 Salgsinntekter	-15 636
17 Refusjon	-4 109
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	-6 057
Sum inntekter	25 802
Netto drift	14 158

Rammen til Forvaltning, drift og vedlikehold er ikke endret.

Det er lagt inn et driftstiltak på forvaltning, drift og vedlikehold. Det er en ny stilling på VAR området, og det området er selvfinansierende, slik at det ikke betyr en ekstra utgift i driftsbudsjettet. Derfor anbefaler vi at dette forslaget blir vedtatt.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for FORVALTNING, DRIFT OG VEDLIKEHOLD

Virksomhetens ansvarsområder

5101	Vannforsyning	5123	Sentrumsgården
5102	Avløp og rensing	5124	Marker Bo og Servicesenter
5103	Renovasjon	5125	Kommunale boliger
5104	Brannvesen	5126	Markerhallen
5105	Feiervesen	5130	Renhold rådhuset
5110	Drift og vedlikehold	5131	Renhold Grimsby barnehage
5111	Felles maskinpark	5132	Renhold Marker skole
5113	Idrettsparken	5133	Renhold sentrumsgården
5114	Veier og gater	5134	Renhold Marker Bo og Services
5120	Rådhuset	5135	Renhold kommunale boliger.
5121	Grimsby barnehage	5136	Renhold Markerhallen
5122	Marker skole		

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 25,6 årsverk fordelt på 47 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 24,9 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar							Totalt
	5101	5102	5103	5104	5105	5110	5113	
Ansatte	7	9	2	17	4	8	3	0
Årsverk	1,75	2,25	0,20	1,06	1,35	3,00	0,30	0,00

Stillingsressurs pr:	Ansvar							Totalt
	5120	5121	5122	5123	5124	5125	5126	
Ansatte	3	4	3	2	5	3	2	0
Årsverk	0,95	0,30	1,00	0,15	1,15	0,35	0,30	0,00

Stillingsressurs pr:	Ansvar							Totalt
	5130	5131	5132	5133	5134	5135	5136	
Ansatte	3	1	7	1	4	1	2	47
Årsverk	2,04	0,51	4,75	0,41	2,5	0,2	0,52	25,6

Vann og avløpssektoren er sårbar med bare 1 faglært person, i løpet av 2 år må vi lære opp 2 nye som må inn i vakta på vannverket og kloakkrenseanlegget. Alle oppgavene FDV er satt til å utføre står ikke i forhold til bemanningen. Dette ser en tydeligst i sommerhalvåret da det burde vært utført utvendig vedlikehold på våre kommunale bygninger. I denne perioden skal også andre dagligdags ting utføres samt avvikling av sommerferie for de ansatte.

Kort beskrivelse av virksomheten

Vann og avløpssektoren har 1 fagarbeider som drifter alt av anlegg innen dette fagfelt. Dette medfører at dette fagfelt er meget sårbart med tanke på langvarig sykdom hos den ansatt. Brannvesenet med en utrykningsstyrke på 16 mann, mens brannsjef-funksjonen kjøpes med 20 % fra Aremark kommune.

Renhold med 11 årsverk har alt av renhold i samtlige kommunale bygg samt ansvaret for utleie av Marker rådhus.

Drift og vedlikehold hvor det er 11 årsverk tar seg av alt av vaktmesteroppgaver ved samtlige kommunale bygg, samt de kommunale leiligheter som kommunen disponerer til utleie.

Sommer og vintervedlikehold av alle veier, gater, plasser, grøntområder og idrettsanlegg.

Konsekvenser

Avsatte midler i vedlikeholdsbudsjettet dekker dårlig nok det daglige vedlikeholdet.

Omfattende vedlikehold/omgjøringer må settes ut i tid eventuelt settes opp som tiltak, dette blir i lengden en kostbar og dårlig løsning for alle berørte parter.

Økonomiplan driftsbudsjett

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	38 831	33 963	37 830	37 830	37 830	37 830
Inntekter	-27 461	-21 437	-23 672	-23 672	-23 672	-23 672
Netto driftsutgifter	11 370	12 526	14 158	14 158	14 158	14 158

* Budsjett 2014 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2014

Plan og Miljø

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	5 063
11 Kjøp av varer og tjenester	990
12 Kjøp av varer og tjenester	112
13 kjøp av varer som erstatter kommunal tjenesteprod.	245
14 Overføringsutgifter	239
15 Finansutgifter med mer	121
Sum utgifter	6 770
16 Salgsinntekter	- 884
17 Refusjon	-3 100
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	- 141
Sum inntekter	-4 125
Netto drift	2 645

Etter møte i Formannskapet den 16.10, sak 34/14 ble det foreslått at Plan og Miljø skulle overføre kr 100 til Kultur. Derfor er rammen her endret.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

PLAN OG MILJØ

Stabens ansvarsområder

- 5200 Teknisk administrasjon
- 5201 Kart
- 5203 Oppmåling og byggesak
- 5204 Spredt avløp
- 5210 Landbruk, miljø og næring
- 5220 Skogeiendommer
- 5231 Jakt og viltstell
- 5232 Friområder

Stabens årsverk

Virksomheten disponerer 8 årsverk fordelt på 8 ansatte.

Stillingsressurs pr:	Ansvar				Totalt
	5200	5203	5204	5210	
Ansatte	1	2	1	4	8
Årsverk	1,00	2,00	1,00	2,0	8

Bemanningen er den samme som i 2014. I oversikten ovenfor er hele stillingen til leder av kontoret oppført på ansvar 5210, mens han i praksis har oppgaver innenfor alle ansvarsområdene.

Kort beskrivelse av staben

Plan og miljø har ansvaret for fagfeltene landbruk, vilt, miljø, byggesak, spredt avløp, kart forvaltning, oppmåling/matrikkel og arealplanlegging.

Det er etablert et interkommunalt plan og miljøkontor med ansvar for de nevnte fagområder i Marker, Rømskog og Aremark. Oppgave- og ansvarsfordelingen skal i hovedsak være lik i alle de tre kommunene, men noen praktiske tilnærminger er gjort.

Felleskontoret gir oss mulighet til å ha god nok fagkompetanse på alle områder. Fordelingen av kostnadene mellom kommunene er; Marker 50 %, Aremark 35 % og Rømskog 15 %. Innen kart- og oppmålingstjenester er det avtale med Askim kommune om vedlikehold av kartbasene, samt at det er en felles avtale med Indre Østfold Data IKS.

Staben utfører saksbehandling på de respektive områder for plan- og miljøutvalget. Landbruk, miljø og næring har i tillegg forvalteransvaret for en rekke statlige områder knyttet til jordbruk og skogbruk, samt til forvaltning av kommunenes skogeiendommer. Forvaltningen av det regionale miljøprogrammet og tiltaksstrategiene for SMIL- midlene (spesielle miljøtiltak i jordbruket) og NMSK- midlene (nærings- og miljøtiltak i skogbruket) er vesentlige oppgaver. I tillegg er landbrukskontoret førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge og driver således noe nærings- og utviklingsarbeid.

Felles planstrategi for de tre kommunene har vært et sentralt tema siste år, og i kommende år vil kommuneplanprosessen være en stor oppgave. Planstrategien er vedtatt og har konkludert med at de tre kommunene så langt som mulig skal gjøre dette i fellesskap. Prosessen er godt i gang.

Kontoret har også ansvaret for drift av de statlige og kommunale friområdene.

Økonomiplan driftsbudsjett

Rammene for 2015 gir rom for å kunne opprettholde dagens tjenestetilbud under disse forutsetninger

- * Interkommunalt samarbeid gjelder nå alle stillinger, noe som gir mulighet til å ha god kompetanse på alle områder. Uten dette er det ikke mulig å opprettholde tjenestetilbudet i det omfang vi har i dag.
- * Enkelte områder er noe presset ressursmessig, og dette gir seg utslag i ventetid utover det som er ønskelig. Dette gjelder spesielt oppmåling.
- * Det er ikke lagt inn forslag til økning av gebyrene, selv om det kunne vært fristende å gjøre dette for å skape større økonomisk handlingsrom.

I økonomiplanperioden videreføres dagens drift.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	6 980	6 394	6 757	6 757	6 757	6 757
Inntekter	-4 888	-3 848	-4 112	-4 112	-4 112	-4 112
Netto driftsutgifter	2 092	2 546	2 645	2 645	2 645	2 645

* Budsjett 2014 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2014

Kultur og fritid

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	2 669
11 Kjøp av varer og tjenester	874
12 Kjøp av varer og tjenester	92
13 Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	14
14 Overføringsutgifter	676
15 Finansutgifter med mer	95
Sum utgifter	4 420
16 Salgsinntekter	-361
17 Refusjon	-258
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	-95
Sum inntekter	-714
Netto drift	3.706

I forslag til Formannskapet den 16.10 sak 34/14 ble det foreslått følgende innsparinger på Kultur og Fritid:

Redusere utbetalinger til lag og foreninger	kr 100
Redusere arrangementsstøtte	kr 50
Sum innsparinger	kr 150

I Formannskapet ble det foreslått og ikke redusere utbetalinger til lag og foreninger, og da ble det overført kr 100 fra Plan & Miljø, slik at rammen da er redusert med kr 50.

Det betyr at forslag om å redusere arrangementsstøtte med kr 50 blir opprettholdt.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

KULTUR OG FRITID

Virksomhetens ansvarsområder

- 6300 Kulturadministrasjon, kulturmidler og kino
- 6301 Kulturvern, museer og kunst
- 6305 Folkebad
- 6323 Kulturskole
- 6324 Ungdommens Kulturhus
- 6326 Frivilligsentral

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 5,17 årsverk fordelt på 14 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 5,26 årsverk.

Stillingsressurs pr:	Ansvar						Totalt
	6300	6301	6305	6323	6324	6326	
Ansatte	2	1	2	4	4	1	14
Årsverk	1,05	0,40	0,24	0,80	2,18	0,50	5,17

Bemanningssituasjonen er god for året 2015. Det er én mer ansatt i vikariat ut året 2015 pga av at en fast ansatt ved UKH er i et prosjekt for Grensekommunene.

Kort beskrivelse av virksomheten

Kultur og fritid har ansvaret for de områder som framgår av oversikten ovenfor. Barn og unge er et satsningsområde for kultur og fritid, samtidig ønsker vi å gi et så bredt og variert fritidstilbud som mulig til bygdas innbyggere. Dette kan vi få til blant annet ved å samarbeide nært med alle

de lag og foreninger som finnes i Marker. Lag og foreninger støttes økonomisk med kulturmidler og det gis støtte til enkeltarrangementer. Virksomheten har ansvaret for MOT og arbeider nært i samarbeid med skole og familie og helse. Kultur og fritid har ansvaret for spillemidler. Virksomheten deltar i internasjonale prosjekter og på internasjonale samlinger som fremmer virksomhetens mål. Det samarbeides nært med Marker Bo- og Servicesenter og biblioteket ifht. diverse arrangementer. Haldenvassdragets Kanalmuseum er en del av Østfoldmuseene. I anen kulturvern samarbeides det med lokale aktører og andre. Bruktbutikken sysselsetter og gir arbeidstrening samtidig som den er en del av handelsstanden i Ørje. Bruktbutikken bidrar ifht virksomheten Familie og Helse. Frivilligsentralen har bl.a. aktiviteter for innvandrere og eldre.

Virksomheten er opptatt av å skape arenaer for sosialt samvær og samhandling. Kultur og fritid ønsker å sette Marker på kartet som en kommune som en god oppvekstkommune og et spennende sted og bosette seg.

Økonomiplan driftsbudsjett

Økonomien for kultur og fritid i 2015 må sies å være god. Rammen er redusert med kr 50 i mindre utbetalinger til arrangementer.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	4 747	4 340	4 348	4 348	4 348	4 348
Inntekter	-1 146	-672	- 642	- 642	- 642	- 642
Netto driftsutgifter	3 601	3 668	3 706	3 706	3 706	3 706

* Budsjett 2014 eksl. endringer foretatt i løpet av 2014

Bibliotek

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	825
11 Kjøp av varer og tjenester	124
12 Kjøp av varer og tjenester	284
13 kjøp av varer som erstatter kommunal tjenesteprod.	0
14 Overføringsutgifter	38
15 Finansutgifter med mer	0
Sum utgifter	1 271
16 Salgsinntekter	-10
17 Refusjon	-77
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	0
Sum inntekter	-87
Netto drift	1 184

Rammen til bibliotek er ikke endret.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

Marker bibliotek

Virksomhetens ansvarsområder

6400

Virksomhetens årsverk

Virksomheten disponerer 1,4 årsverk fordelt på 3 ansatte. Tilsvarende i budsjettvedtak for 2014 var 1,4 årsverk.

	Ansvar	Totalt
Stillingsressurs pr:	6400	
Ansatte	3	3
Årsverk	1,4	1,4

Kort beskrivelse av virksomheten

Folkebiblioteket er den eneste kulturvirksomhet som er lovpålagt, og har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom informasjonsformidling og ved å stille bøker og annet materiale gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Biblioteket er en av de får gjenværende offentlige møterom i samfunnet. Biblioteket er en fellesressurs. Lik tilgang til informasjon og kunnskap er en forutsetning for at borgerne skal kunne delta i den offentlige debatten og kunne fremme sine interesser overfor de som styrer.

Ut-/ inn lån av bøker og annet materiale, til rettleiding for lånere med referanse oppgaver, oppfølging av skolelever, litteratur kvelder, veilednings tjenester i bruk av internett, depot utleveringer til tannlege, Marker Bo og Service, legekantor og Årjäng bibliotek.

Vi har digitale eksamener for håndverkere.

Vi har en lokalsamling og fint klipparkiv. Vi har strikkekafe hver tirsdag. Vi anbefaler bøker og filmer. Månedlig quiz og utstillinger av ymse slag.

Økonomiplan driftsbudsjett

Vi har fått selv betjent bibliotek i løpet av 2014. det vil si at vi har fått et bibliotek som lånerer kan levere inn og ut bøker til seg selv. Det fungerer for de fleste. Nå er vi på vei til å få døgnåpent, det vil si at lånerer kan komme og gå inn i biblioteket når de vil hvis man er over 18 år og innen klokken 9 på kvelden.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	1 402	1 187	1 271	1 271	1 271	1 271
Inntekter	- 264	- 49	- 87	- 87	- 87	- 87
Netto driftsutgifter	1 138	1 138	1 184	1 184	1 184	1 184

* Budsjett 2014 eksl. endringer foretatt i løpet av 2014

Næring

Alle tall i 1000 kr

Budsjett 2015	Beløp
10 Lønnsutgifter	675
11 Kjøp av varer og tjenester	1 397
12 Kjøp av varer og tjenester	650
13 kjøp av varer som erstatter kommunal tjenesteprod.	700
14 Overføringsutgifter	1 329
15 Finansutgifter med mer	986
Sum utgifter	5 737
16 Salgsinntekter	-100
17 Refusjon	-3 652
18 Overføringsinntekter	0
19 Finansinntekter med mer	-836
Sum inntekter	-4 588
Netto drift	1 149

Rammen til Næring er endret . Dette skyldes en teknisk føring mellom Politisk styring/fellesutgifter/sentraladministrasjon/religiøse formål.

Budsjett 2015 med økonomiplan 2015-2018 for

NÆRINGSUTVIKLING

Ansvarsområder

- 7600 Næringsutvikling
- 7630 Haldenkanalen
- 7640 Innovasjon Grenseland/
Grenserådet
- 7650 Regionapark
Haldenkanalen
- 7660 Internasjonalt samarbeid
- 7670 Barnas Grenseland
- 7675 Bolyst
- 7680 Utviklingsavtalen

Stabens årsverk

Det er ingen ansatte med spesielt ansvar for næringsutvikling, men Vidar Østenby har dette som ett av sine ansvarsområder. Det selges tjenester for kr 300.000 pr. år som er knyttet til økonomisk og administrativt ansvar for drift av regionalpark Haldenkanalen.

Kort beskrivelse av staben

Innen ansvarsområdene for næringsutvikling ligger det generelle arbeidet med næringsutvikling som inkluderer avtalene med Indre Østfold Utvikling og Grensekomiteen Värmland – Østfold. Her ligger også forvaltning av kommunens næringsfond.

Avtalene med Haldenvassdragets Kanalselskap og Vannområde Haldenvassdraget er knyttet til ansvar 7630. I avtalen med Kanalselskapet inngår ordinær driftsavtale, tilskudd drifts- og vedlikeholdsplanen og kanaltjenesten.

Marker kommune har ansvar for en rekke interkommunale prosjekter. Dette er prosjekter som likviditetsmessig kan belaste kommunen i perioder, men som er forutsatt å avsluttes i balanse hvert år. Marker kommune har også hatt ansvar for midlene knyttet utviklingsavtalen med fylkeskommunen, og har gjennom det forvaltet en del midler som har styrket likviditeten og gjort det mulig å ta ansvar for de interkommunale prosjektene.

Konsekvenser

Rammene for 2015 gir rom for å kunne opprettholde virksomheten innen næringsutvikling, da dette i stor grad er basert på eksterne tilskudd og støtte til omsøkte prosjekter. Det har i en periode vært satset på Ørje sentrum, men det ligger ingen midler inne for dette i forslaget for 2015.

Varslede endringer i forhold til reduserte overføringer til Østfold fylkeskommune til regional utvikling får direkte konsekvenser for vårt utviklingsrettede arbeide, da dette i stor grad har vært finansiert gjennom utviklingsavtalen. Det samme gjelder finansiering av regionalparken og påfyll av vårt lokale næringsfond. Det er årlig gitt etableringsstøtte til ca 10 bedrifter.

Økonomiplan driftsbudsjett

I økonomiplanperioden videreføres dagens drift.

(kr x 1.000)

Drift	Regnskap 2013	Budsjett 2014*	Økoplan 2015	Økoplan 2016	Økoplan 2017	Økoplan 2018
Brutto driftsutgifter	7 378	6 323	5 737	5 737	5 737	5 737
Inntekter	-3 081	-5 520	-4 588	-4 588	-4 588	- 4 588
Netto driftsutgifter	4 297	803	1 149	1 149	1 149	1 149

* Budsjett 2014 ekskl. endringer foretatt i løpet av 2014

Strategiske mål

Målene knyttet til næringsutvikling er å øke kommunens attraktivitet i forhold til bosetting, opplevelser og næringsutvikling.

Vi ønsker å opprettholde et fortsatt trykk på næringsutvikling, som inspirerer og legger til rette for engasjement og kreativitet hos de næringsdrivende. Sentrum skal utvikles med attraktive møteplasser og hyggelige forretninger, som gjør det til et naturlig samlingspunkt for bygdas innbyggere. Vi vil også utvikle Sletta Industriområde vider som et regionalt næringsområde.

Marker er kjent for at vi "får til noe", og det ønsker vi å bygge videre på, i samarbeid med private.

Driftsiltak budsjett og økonomiplan 2015-2018 per virksomhet

	2015	2016	2017	2018
Politisk styring, fellesutgifter & sentraladministrasjon				
Øke kommuneoverlege fra 30% til 50%	0	256	0	0
Ledig ressurs - skatteoppkrever	0	639	0	0
Utskifting av skyvedør i Ørje kirke	0	60	0	0
Restaurering av døpefont i Rødnes kirke	0	0	130	0
Utvendig vedlikehold av Øymark kirke	0	0	0	230
Sum	0	955	130	230
Marker skole				
Nye læreverk etter ny læreplan i norsk og RLE	0	150	0	0
Sum	0	150	0	0
Grimsby barnehage				
IKT utstyr	0	140	0	0
100 % stilling ekstra ressurs	0	365	0	0
Erostoler til ansatte, stoler og bord til barna, matskap/stort kjøleskap	0	400	0	0
Uteområde, maling/oppgradering av leker, kråkereiрусke, balansestokker	0	0	300	0
Sanserom, speilrom, lys, romdelere/hyller	0	0	0	200
Sum	0	905	300	200
Familie og helse med barnevern				
Helsesøster 20% økning	0	115	0	0
Ergoterapeut	0	270	0	0
Reelle rammer barnevern	0	1000	1000	1000
Sum	0	1385	1000	1000
Utviklingshemmede				
Generelt slitt utstyr Tunet dagsenter og Lilleveien	0	20	20	20
Kontorutstyr	0	15	15	15

Økt kursbudsjett og diverse møteutgifter

Sum

0	10	10	10
0	45	45	45

Forvaltning drift og vedlikehold

Oppussing av grupperom på ungdomstrinnet
Oppgradering av kunst og håndverkslokalene
Oppgradering av garderobes (gym-/svømmehall)
Elevoaletter i kjeller på barne- og ungdomstrinn
Drift og vedlikehold interne serviceenheter - strøm
Drift og vedlikehold interne serviceenheter - materialer til vedlikehold
Drift og vedlikehold interne serviceenheter i aldersbol. I Industriveien
Utskiftning av varmtvannsberedere i aldersbol. I Industriveien
Innvendig vedlikehold av kommunale utleieboliger
Årlig oppussing av klasserom ved Marker skole
Asfaltering av diverse gater/plasser i Ørje tettsted
Maling av Marker skole
Oppgradering av arkivrom i kjelleren - krav fra Statsarkivet
Ansettelse av fagarbeider på selvkostområdet (selvfinansierende)

Sum

506	0	0	0
506	2840	1400	1400

Plan & Miljø

Plan for bommen
Vedlikehold av lekeplasser

Sum

0	80	0	0
0	40	40	40
0	120	40	40

Totalsum driftstiltak 2015-2015

506	6400	2915	2915

Investeringsregnskapet Budsjett og økonomiplan 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
IKT investeringer				
Generelle IKT investeringer	600 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00
Momskompensasjon	150 000,00	125 000,00	125 000,00	125 000,00
Visma enterprisepersonalmeldinger	110 000,00			
Momskompensasjon	27 500,00			
Skanner for sensitiv sone (Profil)	100 000,00			
Momskompensasjon	25 000,00			
Totalsum IKT investeringer	1 012 500,00	625 000,00	625 000,00	625 000,00
Totalt opptak av lån IKT investeringer	810 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00
Investering familie og helse				
Programvare Sentrumsgården legesenter	100 000,00			
Momskompensasjon	25 000,00			
Totalsum investering familie og helse	125 000,00			
Totalt låneopptak investering familie og helse	100 000,00			
Investering Marker skole				
Smartboard til 6 nye klasserom	180 000,00	180 000,00	180 000,00	180 000,00
Momskompensasjon	45 000,00	45 000,00	45 000,00	45 000,00
Nye datamaskiner elever/lærere	325 000,00	325 000,00	325 000,00	325 000,00
Momskompensasjon	81 250,00	81 250,00	81 250,00	81 250,00
Supplering av klassesett + ladetraller	325 000,00	325 000,00	325 000,00	325 000,00
Momskompensasjon	81 250,00	81 250,00	81 250,00	81 250,00

Inventar skole-	350 000,00				
Momskompensasjon	87 500,00				
Solavskjærning Marker skole	250 000,00				
Momskompensasjon	62 500,00				
Totalsum investering Marker skole	1 475 000,00	1 787 500,00	1 037 500,00	1 037 500,00	830 000,00
Totalt opptak av lån investering Marker skole	1 180 000,00	1 430 000,00	830 000,00		
Investering Marker Bo- og Servicesenter	2015	2016	2017	2018	
Møbler på Bogrubbene	100 000,00				
Momskompensasjon	25 000,00				
Ny ovn til kjøkken	150 000,00				
Momskompensasjon	37 500,00				
Trygghetsalarmer	100 000,00				
Momskompensasjon	25 000,00				
Omsorgsteknologi	100 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	
Momskompensasjon	25 000,00	25 000,00	25 000,00	25 000,00	
Totalsum investering Marker bo- og servicesenter	562 500,00	125 000,00	125 000,00	125 000,00	
Totalt opptak av lån investering Marker bo- og servicesenter	450 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	
Investering Marker bibliotek (rådhuset)	2015	2016	2017	2018	
Utskifting av teppe	220 000,00				
Momskompensasjon	55 000,00				
Totalsum investering Marker bibliotek (rådhuset)	275 000,00				

Totalt opptak av lån investering Marker bibliotek

	2015	2016	2017	2018
	220 000,00			
Investering Forvaltning, drift og vedlikehold				
Kloaknett - sanering	3 200 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Gatelys - oppgradering	600 000,00	600 000,00		
Momskompensasjon	150 000,00	150 000,00		
Enøk - kommunale bygg	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Momskompensasjon	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00
Brannbil		3 500 000,00		
Nytt utstyr brannvesen	100 000,00			
Momskompensasjon	25 000,00			
Asfaltering	500 000,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00
Momskompensasjon	125 000,00	125 000,00	125 000,00	125 000,00
Totalsum investering forvaltning, drift og vedlikehold	7 200 000,00	9 375 000,00	5 125 000,00	5 125 000,00
Totalt opptak av lån investering Forvaltning, drift og vedlikehold	6 400 000,00	8 600 000,00	4 500 000,00	4 500 000,00

Investering Religiøse formål

	2015	2016	2017	2018
Brannsikring Rødene	400 000,00			
Momskompensasjon	100 000,00			
Rehabilitering av tak Ørje kirke		810 000,00		
Momskompensasjon		202 500,00		
Nytt varmeanlegg Øymark kirke		770 000,00		
Momskompensasjon		192 500,00		

Nytt varmeanlegg i Rødnes kirke				490 000,00		
Momskompensasjon				122 500,00		
Totalsum investering religiøse formål				612 500,00		0,00
Totalt opptak av lån investering religiøse formål				490 000,00		0,00
	2015	2016	2017		2018	
Investering Plan & Miljø						
Fysiske tiltak Ørje Sentrum		200 000,00	200 000,00			200 000,00
Momskompensasjon		50 000,00	50 000,00			50 000,00
Totalsum investering Plan & Miljø		250 000,00	250 000,00			250 000,00
Totalt opptak av lån investering Plan & Miljø		200 000,00	200 000,00			200 000,00
	2015	2016	2017		2018	
Investering Utviklingshemmede						
Utskifting av vinduer ved Tunet Dagsenter	200 000,00					
Momskompensasjon	50 000,00					
Totalsum investering Utviklingshemmede	250 000,00					
Totalt opptak av lån investering Utviklingshemmede	200 000,00					
	2015	2016	2017		2018	
Totalsum investering 2015-2018	11 400 000,00	13 887 500,00	7 525 000,00			6 912 500,00
Sum totalt låneopptak	9 760 000,00	12 410 000,00	6 620 000,00			6 130 000,00

Budsjettnoter

Budsjettnote nr 1

Grunnlag for skatteanslag og forventet beløp for inntektsutjevning

Skatteanslaget for 2015 er lagt inn i henhold til KS sine prognoser og Statsbudsjettet

Skatteanslag for 2015	kr 68.500.000
Forventet netto inntektsutjevning for 2015	kr 20.000.000

Budsjettnote nr 2

Andre brukerrelaterede inntekter

Det viser her til oversikt over gebyrer, avgifter og leiepriser med mer i budsjettdokumentet.

Budsjettnote nr 3

Forventede generelle statstilskudd

Rentekompensasjon (skole, omsorg og kirkebygg)	kr 2.000.000
Integreringstilskudd	kr 1.500.000

Budsjettnote nr 4

Forventet aksjeutbytte 2015

Aksjeutbytte Østfold Energi   kr 800.000

Budsjettnote nr 5

Bruk og avsetning til fond i 2015

Bruk og avsetninger av fond i 2015 (alle tall i 1000 kr)

Bruk av bundne fond – Jakt og viltstell, ansvar 5231	kr 20
Bruk av bundne fond – Innovasjon Grenseland, ansvar 7640	kr 300
Bruk av bundne fond – Barnas Grenseland, ansvar 7670	kr 300

Sum bruk av fond i budsjett 2015   **kr 620**

Avsetning til disposisjonsfond - kommunale boliger, ansvar 5125	kr 120
Avsetning til bundne fond – Utviklingsavtalen , ansvar 7680	kr 750

Sum avsetning til fond i budsjett 2015   **kr 870**

Sum budsjettert netto avsetninger av fond i 2015   **kr 250**

Budsjettnote nr 6

Vekting av avdrag

Anleggsmidler til grunnlag pr 01.01.14	237.442.572
Gjenværende gjennomsnittlig levetid	32,78 år
Samlet lånegjeld (investeringsgjeld)	160.473.295
Minimum avdragsbeløp	4.894.837
Budsjettert avdrag i 2015	5.200.000

Det vil si at det er budsjettert med mer avsetning til avdrag enn minste lovlige – jfr avsatt kr 5.200.000.

Budsjettskjema 1A - drift

Skatt på inntekt og formue	65.454	66.500	68.500	68.500	68.500	68.500	68.500
Ordinært rammetilskudd	108.795	115.700	120.078	120.078	120.078	120.078	120.078
Skatt på eiendom	752	750	750	750	750	750	750
Andre direkte eller indirekte skatter	43	40	40	40	40	40	40
Andre generelle statsliskudd	4.803	4.741	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Sum frie disponible inntekter	179.847	187.731	192.868	192.868	192.868	192.868	192.868

Sum frie disponible inntekter

Renteinntekter og utbytte	2.767	2.200	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidl.)	0	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	4.856	5.600	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	5.844	5.400	5.200	5.200	5.200	5.200	5.200
Netto finansinnt./utg.	-7.933	-8.800	-7.300	-7.300	-7.300	-7.300	-7.300

Netto finansinnt./utg.

Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	0	1.537	120	120	120	120	120
Til bundne avsetninger	1.053	550	750	750	750	750	750
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	3.857	520	620	620	620	620	620
Netto avsetninger	2.804	-1.567	-250	-250	-250	-250	-250

Netto avsetninger

Overført til investeringsbudsjettet	2.705	1.653	625	625	625	625	625
Til fordeling drift	172.013	175.711	184.693	184.693	184.693	184.693	184.693
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	0	0	0	0	0	0	0
Mer/mindreforbruk	172.013	175.711	184.693	184.693	184.693	184.693	184.693

Mer/mindreforbruk

Budsjettskjema 1 B - Til fordeling drift

Virksomhet	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
100 Politisk styring, fellesutg, sentraladm og religiøse form	33 710 371,11	36 349 000,00	28 542 000,00	28 542 000,00	28 542 000,00	28 542 000,00
200 Marker skole	37 880 929,69	38 970 000,00	39 920 000,00	39 920 000,00	39 920 000,00	39 920 000,00
230 Grimsby barnehage	5 167 844,42	5 023 000,00	5 090 000,00	5 090 000,00	5 090 000,00	5 090 000,00
240 Private barnehager	0,00		12 000 000,00	12 000 000,00	12 000 000,00	12 000 000,00
300 Familie og helse	17 238 812,96	15 562 000,00	17 566 000,00	17 566 000,00	17 566 000,00	17 566 000,00
380 Nav	5 479 324,48	5 514 000,00	5 684 000,00	5 684 000,00	5 684 000,00	5 684 000,00
430 Utviklingshemmede	7 189 435,39	7 366 000,00	7 756 000,00	7 756 000,00	7 756 000,00	7 756 000,00
470 Omsorg	48 724 963,53	46 657 000,00	45 521 000,00	45 521 000,00	45 521 000,00	45 521 000,00
510 Forvaltning, drift og vedlikehold, ordiner drift	9 999 530,95	13 563 000,00	13 372 000,00	13 372 000,00	13 372 000,00	13 372 000,00
511 Forvaltning, drift og vedlikehold, VAR områder	-388 608,05	-1 276 000,00	688 000,00	688 000,00	688 000,00	688 000,00
520 Plan og Miljø	1 969 983,32	2 603 000,00	2 665 000,00	2 665 000,00	2 665 000,00	2 665 000,00
630 Kultur og fritid	3 587 138,75	3 668 000,00	3 706 000,00	3 706 000,00	3 706 000,00	3 706 000,00
640 Bibliotek	1 189 285,30	1 158 000,00	1 184 000,00	1 184 000,00	1 184 000,00	1 184 000,00
760 Næringsutvikling	985 449,00	703 000,00	999 000,00	999 000,00	999 000,00	999 000,00
845 Statlige refusjoner	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
846 Pensjoner, premieavvik	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Drift totalt	172 734 460,85	175 860 000,00	184 693 000,00	184 693 000,00	184 693 000,00	184 693 000,00

Budsjettskjema 2 A - Investering

Virksomhet	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
100 Politisk styring, fellesutg, sentraladm og religiøse formål	889 855,79	1 220 000,00	1 512 500,00	2 600 000,00	1 237 500,00	625 000,00
200 Marker skole			1 475 000,00	1 787 500,00	1 037 500,00	1 037 500,00
230 Grimsby barnehage			125 000,00			
240 Private barnehager						
300 Familie og helse						
380 Nav			250 000,00			
430 Utviklingshemmede		125 000,00	562 500,00	125 000,00	125 000,00	125 000,00
470 Omsorg				7 375 000,00	3 125 000,00	3 125 000,00
510 Forvaltning, drift og vedlikehold, ordinær drift	16 611 708,49	4 688 000,00	4 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
511 Forvaltning, drift og vedlikehold, VAR områder	835 691,26	2 700 000,00	3 200 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00
520 Plan og Miljø	43 629,00					
630 Kultur og fritid		250 000,00	275 000,00			
640 Bibliotek	4 033 164,23					
760 Næringsutvikling						
845 Statlige refusjoner						
846 Pensjoner, premieavvik						
Investeringer totalt	22 414 048,77	8 983 000,00	11 400 000,00	14 137 500,00	7 775 000,00	7 162 500,00

1 Markar kommune - 2015

09,11,2014

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Budsjettkjema 2A - investering						
Investeringer i anleggsmidler	22.414	8.983	11.402	14.140	7.776	7.163
Utlån og forskutteringer	3.031	2.400	2.000	0	0	0
Avdrag på lån	980	14.800	1.000	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	920	0	0	0	0	0
	27.345	26.183	14.402	14.140	7.776	7.163
Arets finansieringsbehov						
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	20.443	9.730	11.760	12.410	6.620	6.130
Inntekter fra salg av anleggsmidler	1.038	12.800	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	390	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	1.685	2.000	2.642	1.730	1.156	1.033
Andre inntekter	0	0	0	0	0	0
	23.556	24.530	14.402	14.140	7.776	7.163
Sum eksternt finansiering						
Overført fra driftsbudsjettet	2.705	1.653	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	658	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	398	0	0	0	0	0
	27.317	26.183	14.402	14.140	7.776	7.163
Sum finansiering						
Udekket/udisponert	-28	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt - drift

09,11,2014

1 Marker kommune - 2015

Regnskap 2013   Budsjett 2014   Budsjett 2015   Budsjett 2016   Budsjett 2017   Budsjett 2018

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalingar	8.281	7.905	8.285	8.285	8.285	8.285
Andre salgs- og leieinntekter	17.979	16.550	17.881	17.881	17.881	17.881
Overføringer med krav til motytelse	40.843	33.534	31.210	31.210	31.210	31.210
Rammetilskudd	108.795	115.700	120.078	120.078	120.078	120.078
Andre statlige overføringer	4.803	4.741	3.500	3.500	3.500	3.500
Andre overføringer	378	36	0	0	0	0
Andre overføringer	65.454	66.500	68.500	68.500	68.500	68.500
Skatt på inntekt og formue	752	750	750	750	750	750
Eiendomsskatt	43	40	40	40	40	40
Andre direkte og indirekte skatter						
Sum driftsinntekter	247.328	245.756	250.244	250.244	250.244	250.244
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	124.913	121.004	126.409	126.409	126.409	126.409
Sosiale utgifter	32.456	35.171	35.032	35.032	35.032	35.032
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	34.890	31.283	33.718	33.718	33.718	33.718
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	30.104	24.556	27.827	27.827	27.827	27.827
Overføringer	19.767	21.662	18.990	18.990	18.990	18.990
Avskrivninger	7.264	8.315	8.006	8.006	8.006	8.006
Fordeelte utgifter	0	0	-614	-614	-614	-614
Sum driftsutgifter	249.395	241.991	249.368	249.368	249.368	249.368
Brutto driftsresultat	-2.066	3.765	876	876	876	876
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	2.767	2.200	1.900	1.900	1.900	1.900
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsn)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	166	60	60	60	60	60
Sum eksterne finansinntekter	2.932	2.260	1.960	1.960	1.960	1.960
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	4.856	5.600	4.000	4.000	4.000	4.000
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidle)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	5.844	5.400	5.200	5.200	5.200	5.200
Utlån	136	120	120	120	120	120

Økonomisk oversikt - drift

09,11,2014

1 Marker kommune - 2015	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Sum eksterne finansutgifter	10.836	11.120	9.320	9.320	9.320	9.320
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-7.903	-8.860	-7.360	-7.360	-7.360	-7.360
Motpost avskrivninger	7.264	8.315	8.006	8.006	8.006	8.006
Netto driftsresultat	-2.705	3.220	1.522	1.522	1.522	1.522
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbrut	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	3.857	520	620	620	620	620
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserve	0	520	620	620	620	620
Sum bruk av avsetninger	3.857	520	620	620	620	620
Overført til investeringsregnskapet	2.705	1.653	625	625	625	625
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbru	0	0	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	0	1.537	120	120	120	120
Avsatt til bundne fond	1.053	550	750	750	750	750
Avsatt til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
Sum avsetninger	3.758	3.740	1.495	1.495	1.495	1.495
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	-2.607	0	647	647	647	647

Økonomisk oversikt - investering

09,11,2014

1 Marker kommune - 2015

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	1.038	12.800	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	289	0	1.642	1.730	1.156	1.033
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	390	0	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0	0	0
Sum inntekter	1.717	12.800	1.642	1.730	1.156	1.033
Utgifter						
Lønnsutgifter	168	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	2	0	0	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	18.737	7.730	9.760	12.410	6.620	6.130
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	3.506	1.253	1.642	1.730	1.156	1.033
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0	0	0
Fordeelte utgifter	0	0	0	0	0	0
Sum utgifter	22.414	8.983	11.402	14.140	7.776	7.163
Finanstransaksjoner	980	14.800	1.000	0	0	0
Avdrag på lån	2.550	2.000	2.000	0	0	0
Utlån	481	400	0	0	0	0
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket	71	0	0	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	848	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Avsatt til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
Sum finansieringstransaksjoner	4.931	17.200	3.000	0	0	0
Finansieringsbehov	25.628	13.383	12.760	12.410	6.620	6.130
Dekket slik:						
Bruk av lån	20.443	9.730	11.760	12.410	6.620	6.130
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	1.396	2.000	1.000	0	0	0
Overført fra driftsbudsjettet	2.705	1.653	0	0	0	0

Økonomisk oversikt - investering

09,11,2014

1 Marker kommune - 2015

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Bruk av tidligere års udisponert	658	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	200	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	27	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	71	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	99	0	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0

Sum finansiering 25.600 13.383 12.760 12.410 6.620 6.130

Udekket/udisponert -28 0 0 0 0 0

1 Marker kommune - 2015

09,11,2014

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Anskaffelse og anvendelse av midler						
Anskaffelse av midler						
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	247.328	245.756	250.244	250.244	250.244	250.244
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	1.717	12.800	1.642	1.730	1.156	1.033
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	24.772	13.990	14.720	14.370	8.580	8.090
Sum anskaffelse av midler	273.817	272.546	266.606	266.344	259.980	259.367
Anvendelse av midler						
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	242.131	228.276	236.576	236.576	236.576	236.576
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	22.414	8.983	11.402	14.140	7.776	7.163
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	14.847	28.320	12.320	9.320	9.320	9.320
Sum anvendelse av midler	279.392	265.579	260.298	260.036	253.672	253.059
Anskaffelse - anvendelse av midler	-5.575	6.967	6.308	6.308	6.308	6.308
Endring i ubrukte lånemidler	8.517	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker Ak	0	0	0	0	0	0
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker Ak	0	0	0	0	0	0
Endring i arbeidskapital	2.942	6.967	6.308	6.308	6.308	6.308
Avsetninger og bruk av avsetninger						
Avsetninger	1.973	2.087	870	870	870	870
Bruk av avsetninger	4.913	520	620	620	620	620
Til avsetning senere år	2.635	0	-647	-647	-647	-647
Netto avsetninger	-5.575	1.567	897	897	897	897
Int. overføringer og fordelinger						
Interne inntekter mv	10.718	10.707	8.945	8.945	8.945	8.945
Interne utgifter mv	10.718	10.707	8.956	8.956	8.956	8.956
Netto interne overføringer	0	0	-11	-11	-11	-11

- 78 -